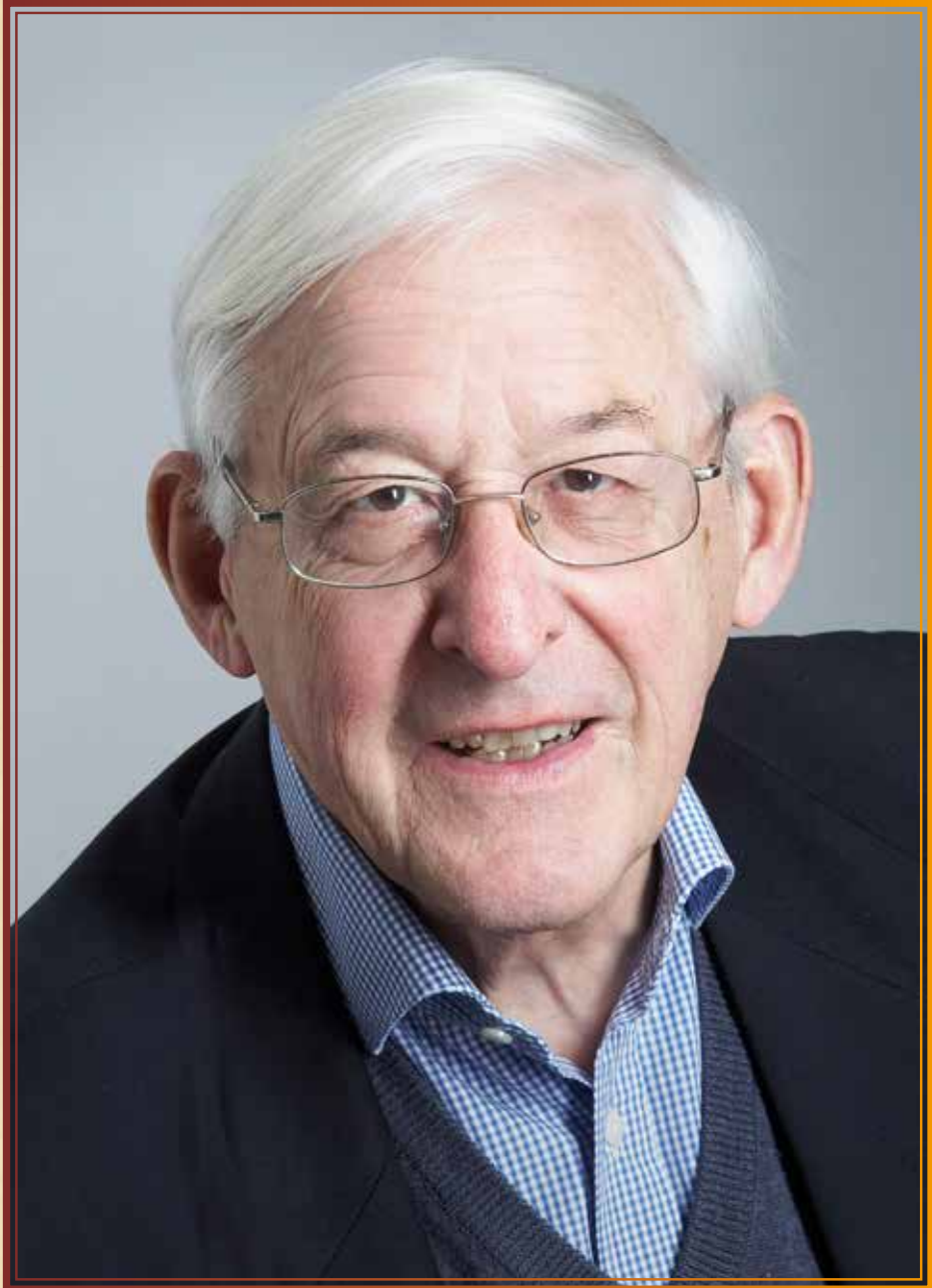

kovara hunerî, çandî û lêkolînî ya kurdên anatolîyê

bîrnebûn

90
2024

Tidskriften utkommer 3 nummer per år.
Çar mehan carekê derdikeve.
Utges av Apec Förlag AB
hejmar 90 / 2024
Ansvarig utgivare: Ali Çiftçi
Editor: Ali Çiftçi, Heciyê Gulê, Muzaffer Özgür

Koma hevkarên vê hejmarê:
Ali Çiftçi, Mem Xelîkan, Rohat Alakom, Ali Cosar,
Omar Şêxmûs, Keya Izol, Cemal Alemdar,
Axel Tandberg, Georg Kristiansen, Şîrîn Alemdar,
Anne Murray, Cemşid Heyderî, Ingela Karlsson,
Altun Basaran, Karl-Gunnar Lidstrom, Thomas Hammarberg

Belavkirin / Distribution:
Ewropa: Muzaffer Özgür
Bîrnebûn
Postfach 900348, 51113 Köln / Almanya
Tfn: 0049-172 298 24 51

Numra kontoya li Swêdê:
(Bîrnebûn) bankgîro: 402-2224
Ji bo aboneyên li derveyî Swêdê
APEC, "Bîrnebûn" Bankgîro - Stockholm / Sweden
BIC/SWIFT: DABASESX
IBAN: SE23 1200 0000 0123 5020 6874
Çap / Bask: Apec-Tryck AB

Biha/Pris:
Europa: 5 Euro
Türkiye: 30 TL
Abone ji bo du salan
Swêd: 400 SEK -Almanya 50 Euro
Welatên din ên Ewropayê: 50 Euro

Adresa belavkirinê li welêt:
Medya Kitapevi
Bekar Sokak No: 7, Giriş kat.
Beyoğlu / İstanbul / Türkiye

Adresa li Swêdê
Apec
Mjölнарstigen 1
SE 163 41 Spånga/Sverige
E-post: info@apetryck.se
Internet: www.birnebu.eu

Her nivîskar berpîrsê nivîsa xwe ye.
Mafê redaksiyonê heye ku nivîsên ji Bîrnebûnê re tîn,
sererast û kurt bike. Ger nivîs çap nebin jî, li xwediyên
nayên vegeandin. Ji ber stîl û devokên taybet em
dest nadin hinek nivîsên nivîskarên xwe.

Waqfa Kurdên Anatoliya Navîn li Swêdê û
Komela Ziman li Almanayê piştgîrên kovarê ne.

bîrnebûn

90 2024

Wêneyê bergê: Olof G Tandberg
Foto: Georg Kristiansen

ISSN 1402-7488

bîrnebûn 90/2024

Naverok

Ji bîrnebûnê	4	Ali Çiftçi
Olof Gudbrand Tandberg	5	Ali Çiftçi
Bîranîna Olof G Tandberg	16	Ali Çiftçi
Axaftina Keya Izol	18	Keya Izol
Axaftina Cemal Alemdar	20	Cemal Alemdar
Axaftina Omar Şêxmûs	23	Omar Şêxmûs
Axaftina Georg Kristiansen	26	Georg Kristiansen
Nameya Joyce Blau	28	Şîrîn Alemdar
Axaftina Axel Tandberg	30	Axel Tandberg
Olof G Tandberg	34	Rohat Alakom
Min cara yekem 1992an de Olof nas kir	38	Ali Cosar
Keya Izols tal	41	Keya Izol
Jamal Alemdars tal	42	Jamal Alemdar
Tal av Omar Sheikhmous	44	Omar Sheikhmous
Bîranînek	46	Cemşîd Heyderî
Maria Leissners tal	47	Maria Leissner
Letter of condolence from Masoud Barzani	50	Masoud Barzani
Letter of condolence from Joyce Blau	52	Joyce Blau
Letter of condolence from Jamal Alemdar	54	Jamal Alemdar
Om Olof Gudbrand Tandberg	56	Georg Kristiansen
Hyllningsdikt till Olof G Tandberg	58	Ingela Karlsson
Axel Tandbergs tal vid minnesceremonin	60	Axel Tandberg
Anne Murrays tal	65	Anne Murray
Svenska kurdkommittén	66	Olof G Tandberg
Kultur-peshmerga: Olof G Tandberg	69	Altun Basaran
Till minne: Olof G Tandberg <i>DN, 3 april 2024</i>	70	Thomas Hammarberg m. fl.
Till minne: Olof G Tandberg <i>DN, 17 april 2024</i>	72	Karl-Gunnar Lidström

Ji Bîrnebûnê

Xwendevanên hêja!

Me ev hejmara Bîrnebûnê ji ber koça dawî ya dostê xelkê kurd, humanîst, rêzdar Olof G Tandberg veqetand.

Olof û bi dehan însanên wek wî li welatên Skandinâvîyayê ji bo kurdan bêwestan rojên xwe dane ji ber nasandina pîrsgirêka kurdan û piştgirîya doza kurdan a ji bo azadîyê. Olof G Tandberg hem têkilîyên xwe yê navneteweyî û hem jî yê li Swêde ji bo kurdan bi kar anîye. Gotinên wî di qada netewî û navneteweyî de, di nav akademîsyen û kesên humanîst de xwedîyê rûmet û qedirê bilind bûn.

Di demeka li başûrê welêt kurd di rojên dijwar de bûn, bi xebata Olof û hevalên wî yê skandinâvî alîkarîyeka mezin gêştîyê welêt. Van xebat û hewildanên ev dostê kurdan yê saxlem, qedirbilind û humanîst hişt ku em bi vê hejmarê evî mirovperwerê dilovan bi we bidin naskirin. Weke wefadariyeke piçûk be jî, me xwest em bi vê yekê qedir û rûmetekê bidin vê ked û dostaniya merhûm ku di bîr û arşîva me de jî her bimîne.

Li vir em dixwazin çend navên din jî bi vê minasebata taybet bi bîr bînin ku di ked û xebatên xwe de ji piştgiriya pîrsa kurd xwe nedane paş.

Märta Hansson, Jan Norlander, Kalevi Sorsa, Elon Ahlbäck, Erlendur Haraldsson, Ove Rådberg, Karin Söder, Hans Göran Franck, Inger Koch, Berith Eriksson, Oswald Söderquist, Ragnhild Pohanka, Gösta Ekman, Margareta Ringström, Thomas von Vegesack, Eva Hedas, Margareta Strömstedt, Sture Linnér, Carl Henrik Hermansson, Thommas Hammarberg, Karl Axel Elmquist, Leif Blomberg Anders Wijkman, Arne Eriksson, Lars Gunnar Eriksson, Ann Eriksson û bi dehan kesên din...

Di amadekirina vê hejmarê de kesên ku bi nivîs û wêneyên xwe ve alîkar bûn: sipas ji bo Cemal Alemdar, Omar Şêxmûs, Keya Izol, Georg Kristiansen, Axel Tandberg, Maria Leissner, Ingela Karlsson, Rohat Alakom, Altun Basaran, Ali Cosar, Anne Murray bi nivîsên xwe, herwiha sipas ji bo Hesenê Metê ji bo dîtîna û serrastkirina hin nivîsan, Roja Kurdî ji bo wêneyên di bîranîna Olof G Tandberg de girtine.

Bi hêvîya xwendineka xweş a payîzê bimînin di xêr û xwaşîyê de heta hejmara bê!

Alî Çiftçî

Bawerîya Olof: "Jiyan ji bo jiyînê pir cîddî ye!"

Olof, 6 salî li havingeha malbatê li Böstê -Trelleborg

Dostê xelkê kurd, humanîst, rêzdar Olof Gudbrand Tandberg

Alî Çiftçî

Olof, di rojeka pêncşemê, zivista-
na navîn a 1932an li maleka li ser
Jungfrugatan 48 li Stockholmê
hatîye dinyayê.

Ji bo ku em Olof G Tand-
berg rind nasbikin, bihêlin ez
ji serpêhatîya kal û pîra wî, bi
we bidin naskirin. Pîra wî **Lina
Jonn**, li Lundê hatiye dinyaye,
li ser pêşniyara birayê wê Paul,
Lîna perwerdeya wênêkêşîyê ji
Alexis Brandt Foto li Helsingborgê
werdigrê. Bi alîkarîya ji birayên
xwe Jonas û Paul, Lina di 1891an

Bapîra Olof - Lina Jonn

de atolyeka wênekêşîyê li naven-
da Lundê vedike. Atolya wê di
demeka kurt de bi giranî di nav
bûrjûwazîya Lundê de tê naski-
rin û pêşdikeve.

Di sala 1893an de bi çêkirina
portreya padîşah Oscarê duyem
ku bi girêdana wê ya bi kulîlka
sosinê dibe sebeba serkeftina
Linayê.

Ji bilî wênekêşîya portreyê li
studyoyê, Lîna xwe bi derxistina
alavên xwe yê giran ên wêneyan
û bi kişandina motîfên ji jiyana
rojane û şahîyên li parêzgeha
Skânê dide naskirin.

Lîna ji bo bêhnvedanê bi
xwişka xwe Erika ve bi trêne te-
rin çiyayên Norwêcê. Li wir Lîna
Ole Gudbrand Tandberg nas
dike, hezkirin çêdibe. Evîndarê
wî dibe û di zivistana pêşîn a
1895an de dizewicin.

Lîna di 1ê payîza paşîn a
1896an de kurukekî tîne dunê
û di 25ê zivistana pêşîn, heman
salê de, di 35 saliya xwe de ji ber
têkçûna dil dimire. Çîroka jiyana
wê ya sozdar mixabin kurt dibe.

Ole Gudbrand Tandbergê
mêrebî têdigihê ku ew bi tenê
serê xwe nikare li kurê xwe John
binêre û wî mezin bike. Ew bi sê

Bapîrê Olof - Ole Gudbrand Tandberg

xwişkên Linayê yê nezewicî ku
li Lundê dimînin re bi hev dike
ku ew lînerîna kurik bigrên ser
xwe û kurê xwe John teslîmê wan
dike.

John, bavê Olof G Tandberg
ku ji sê xaltîkên xwe; Hanna, Ma-
ria û Erika mezinbûnek nûjen a
zexm werdigrê û John li Lundê
dixwîne bi awayekî aktîf beşdarî
jiyana xwendekaran dibe.

Di sala 1927an de lîsansa xwe
ya felsefeyê diqedîne.

Sê sal şûnda, ew ji hêla finansor
Axel Wennergren ve tê vexwendin
wekî şewirmendek li ser makîneyek
sarkirinê ya şîrketa Electroluxê
li Stockholmê. Ji bo pêşdebirina

Bavê Olof - John Gudbrand Tandberg
1896 - 1968

Dêya Olof - Greta Cecilia Böös
1895 -1979

laboratûwarek lêkolînê wek şewirmend kar didinê John Tandberg.

Di dema karîyera xwe ya pîşeyî de, John gelek dersên radyoyê yên zanistî yên populer dide û di çapemenîya rojane de gotarên zanistî nivîsandine. Ji ber xebatên xwe yên lêkolînê navê profesorî wergirtiye. John di sala 1925an de bi **Greta Cecilia Böös** re dizewice. John Tandberg di sala 1968an de, di 72 saliya xwe de dimire.

Dîya Olof Greta Cecilia Böös ji li Lundê di sala 1895an de tê dunê. Perwerdeya hemşîretiyê werdigrê. Ev jî di 1979an de 84 saliya xwe de dimire.

Zaroktîya **Olof G Tandberg** di salên 1930î li Stockholmê di demeka xwepêşandanên nerazibûnên civakî, birçîbûnî û îflasane de derbas dibe.

Şerê cîhanê yê duyemîn bê rawestane nêzîktir dibe. Li Ewropayê demokrasî ji aliyê nazîzm, faşîzm û komunîzmê ve tê tehdîtîkirin.

1939an de Şerê Cîhanê yê Duyemîn dest pê dike. Wê demê serokwezîrê Swêdê **Per Albin Hansson** e. Swêd bêalî ye. Norwêç û Danîmark ji aliyê Almanayê ve hatine dagîrkirin û Yekîtiya Sovyetê jî êrîşî Finlandayê kiriye.

Ji bo ewleyîya malbatê ev tevgera hazirîya tedarîka cil û bergên

zêde ji bo malbatê ku ji aliyê dêya Olof ve tê kirin di bîra Olof de dimînin. Ji ber tîrsa şer ji malbata Tandberg ên li Norweçê çend jin û zarok li mala dê û bavê Olof G tèn xwedî kirin.

Dêya Olof li malê berî Olof here dibistanê wî fêrî xwendin û nivîsandine dike. Ji ber vê yekê ji rasterast ji sinifa duduyan dest bi dibistanê dike. Li dibistanê Olof kurikekî aktîv î jêhatî ye.

1953an de bi wergirtina bûrseka ji aliyê **Weqfa Amerîkayê Adela Heilborn** a Swêdê ji bo xwandina rojnamegerîyê li zanîngeha Georgia ya li Amerîkayê. Di van salên 1950î de hîn jî li xwendina bilind de li Dewletên Yekbûyî de cudahiya di navbera yên "sipî" û yên "afro-amerîkî" hebûye.

Nîjadperestî û cudatîya ji hundur ve helbet xemgînî û rûreşî ye lê ew ji bo Olof dibe tercube û zanyariyeka girîng.

Piştî Olof vedigere Swêdê demekê li televîzyon û radyoya Swêdê de çend programan çêdike.

Di sala 1954an de dibe edîtor û berpirsiyarê *Gaudeamus*, rojnameya ji bo Yekîtiya Xwendekarên Zanîngeha Stockholmê bi rêjeyeka 30 000î dihatiye we-

şandin. Salê 10 hejmar dihatiye çapkirin. Olof tercubeya xwe ya ji xwendina rojnamegerîyê ya li zanîngeha Georgia li Amerîkayê li vir bi kar dîne.

Olof G Tandberg di salên xwe yên xwendekarîyê de dibe sekreterê navneteweyî yê Yekîtiya Xwendekarên Yekbûyî yên Swêdê (SFS).

Di sala 1956an de ew û du kesên din ji aliyê Yekîtiya Navneteweyî ya Xwendekaran (*International Unions of Students*) IUSê ji bo raporek li ser rejîma Apartheid li Afrîkaya Başûr berhev bikin tèn hîlbijartin ku biçin Afrîkaya Başûr reporekê amade bikin. Olof bi **Harry Brinkman** ji Hollandayê û ji Îrlandayê jî **Cyril Ritchie** ve li zankoya Afrîkaya Başûr ji bo lêkolîna li ser rejîma Apartheid bi zêdeyî 400 xwendekar, akademîker û kesên xwendina bilind li wir kirine re hevpeyvînan dikin.

Ji bo berhevkirina rastîyan nîşan bidin, ka rejîma Apartheid tehdîdek cing li ser azadiya akademîk li Afrîkaya Başûr kirîye ji Olof re dibe îlhameka dijwar. Rapora wan tê sansûrkirin û vîzeyê ji nû ve têketina Afrîkaya Başûr jî tê red kirin.

Piştî ku ew vedigere Swêdê, tavilê komek gotaran ji bo rojname *Stockholms-Tidningen*ê de dinivisîne û bi **Gunnar Helander** û **Per Wästberg** ve di damezrandina **Komîteya Afrîkaya Başûrî** ya Swêdê de roleka aktîv digrê.

Dema Olof li Afrîkaya Başûrî dimê bazirganîya kêmnateweya hindî li wir pir bala Olof digrê. Dema vedigere dest bi xwendina Erdnîgariya Çandî li beşa Erdnîgariyê ya Zanîngeha Stockholmê dike bi mebesta ku ew dixwaze rola hindîyan li piştta aborîya Afrîkaya Rohhilat nîşan bide.

1960î de ji bo xebata zevîya li Afrîkaya Başûrî bûrsekê werdigrê. Ji ber ketina wî ya Afrîkaya Başûrî qedexa dibe, diçe xebata xwe ya meydanî ya zevîya li Kenyayê dike. Ev xebata xwe ya li Kenyayê wek teza xwe ya zanîgehê bi navê "*Rola hindîyan di pêşketina aborîya Afrîkayê de*" dinivisîne.

1961 - 1962 wek sekreterê çapemeniyê li Lijneya Alîkariya Teknîkî û Diravî ya Swêdê, (NIB) ya dewletê, kar dike.

1962 – 1970 sekreterîya giştî yê Encumena UNESCOyê ya Swêdê dike. Bi **Per Givold** (norwêcî), **Birgit Nielsen** (danîmarkî),

Kalevi Sorsa (finlandî) û **Andri Isakson** (îslandî), hevkarîyek pir baş pêşdixin. Di konfêransên giştî yên Unescoyê li Parîsê, piştî xebatên pêşîn ên hevbeş, ew xetêke skandînavî ya baş ji bo mafên însanî yên kêmnatewan dimeşînin.

Di civîneke Unescoyê li Parîsê di sala 1962an de, Olof parêzerê îngilîz **Peter Benenson** nas dike û ji bo azadkirina "girtîyên wijdanî" yên ku ji ber ramanên (dîtinên) xwe girtî ne, şidet bikar neanîne an jî piştgirîya şidetê nekirine, ji bo vê xebata doza damezrandina rêxistinek dikirîye. Ew bi hev re pêşniyarekê amade dikin û Peter li Londonê bi navê "**Amnesty International**" rêxistinê tomar dike. Olof bi xwe jî tê li Swêdê bi **Barbro Alving** (li Swêdê bi laqabê "Bang" tê naskirin), **Ingrid Lilja** û bi çend kesên din ve, li Stockholmê komeke xebatê destpêdikin û beşa *Rêxistina Efiyê* ya Navneteweyî li Swêdê ava dikin.

Di sala 1977an de "Amnesty International" bi xelata Nobelê ya Aştiyê tê xelat kirin.

Di sala 1970î da wek sekreterê giştî yê karê derve yê Akademiya Zanistî ya Qraliyeta Swêdê heta

sala 1998an teqawîtbûna xwe kar dike. Berpirsiyariya wî ev bû ku hevkarîyek bi akademiya zanistî yê pêşeng bi welatên li Ewropa-ya Rojhilat re bike. 1970î de, bi akademiya li welatên sosyalîst ên wê demê re, danûstendinek lêkolîneran ava dike. Ew welatên sosyalîst ên wê demê ew bûn: Yekîtiya Sovyetê, Komara Gel a Çînê, Macarîstan, Komara Çek, Bulgarîstan, Komara Demokrat a Alman û Romanya.

Olof her tim çalak, afirîner û geşbîn bû, projeyeka din jî digrê ser xwe; damezrandina Federasyona Navneteweyî ya Zanistî (IFS), bîngehek ku hîn jî heye, ji bo piştgirîkirina lêkolîna bîngê di cîhana sêyemîn de. Ew weqfek di bin banê du akademiya zanistî yê Swêdê KVA (*Kungliga Vetenskapsakademien*) û IVA (*Ingenjörsvetenskapsakademien*). Armanca wê weqfê ev e ku piştgirîya darayî ji lêkolînerên li welatên cîhana sêyemîn yê pêşkeftî re peyda bike da ku lêkolînerên wan welatan lêkolînerên xwe li welatên xwe bikin û bi vî rengî "îxracata mêjî" ji wan welatên cîhana sêyemîn asteng bikin.

Olof ji derveyî ev karên xwe yê resmî yê navneteweyî di wextê xwe yê vala de di komelên civakî de jî aktîv bû. Di sala 1966an de, Olof G Tandberg di avakirina **Komîteya Swêdê ya ji bo Mafên Kurdan** de aktîv xebitîye.

1980-1990 serokatiya **Komeleya Swêdî-Norwêcî** dike ji bo wan deh salan ji qiraliyeta Norwêcê bi madalya bi navê "Şawalyeyê yekem a Mîrekiya Qraliyeta Norwêcê" tê xelat kirin.

Komeleya Panewropî ya Swêdî ji bo têkilîyên swêdiyan bi ewrûpiyên din re rind bibe ji bo tolerans û

rêzgirtina çandî yê mafên hindika-
yîyan bixebite, ava dike.

Komîteya Parka Gustavian di sala 1991 de ji bo li hember tehdîd a Haga-Brunnsviken li qada Ulriksdalê û xebatên ji bo mezinkirin û pêşxistina wê herêmê wekî parkeke çandî û xwezayî ya hevgirtî be, ava dike. Xebatên vê komîteyê di sala 1994an de bi avakirina **Parka Bajarî ya Qiralîyetê** encam dide. Olof heta 2019an de jî di nava xebatên vê komîteyê de dimîne.

1992an de di avakirina **Federesayona EcoPark** (Rêxistinê neka parastina herêmên xwezayî yê darîstanî dike) de cih digrê. Ev federasyonêka sîwanî ya ji 50 rêxistinên ji bo parastina nîrxên xwezayî û çandî yên herêmî ve hatîye avakirin. Piştî xebatên berfireh ên vê federasyonê, WWF (Fona Cîhanî ya Xwezayê ye. Rêxistinê navneteweyî ye ku parastina jîngeh û xwezayê dike) û rêxistinên din ên hawirdorê, bi guhartina qanûna jîngehê re qanûnek nû ya têkildarî Ecoparkê tê derxistin.

Komela Hevalên Kitêbxaneyê Hagströmer 1997an de ava dibe. Olof di vê komelê de jî rolekî aktiv digrê. Ev kitêbxane kitêbxaneyeka lêkolînî ya dîroka tibî û muzeya

pirtûkan e. Bi çavdêriya pisporê pirtûkan **Ove Hagelin** ku koleksiyonên kitêbên kevnar yên Enstîtuya Karolinska û Komela Doktorên Swedî di bin yek banî de tînin parastin.

Dema ku **Muzexaneyê Etnografî** hê jî di bin destê Akademiya Zanistî ya Swêdê de ye, di dema nûjenkirin û avakirina wê de Olof wek nûnerê akademîyê di komîta rêvebir a muzeyê de ye. Paşê, çend salên din, Olof serokatîya Komeleya Dostên muzeyê dike.

Di bihara 1993an de ew tevlî avakirina komeleya **Hevalên Baxçê Bergîan** dibe. Armanca vê komelê teşwîqkirin û piştgirîkirina karên wê baxçê ne. Bi piştgirîya aborî û hewldanên çalak komeleyê karibûye karên baş bike. Olof he-ta dawîya jîyana xwe di vê komelê de aktîv bû. Îro jî 2500 zêdetir endamên vê komelê hene.

Olof G Tandberg ji bo doza kurdan hemû têkilîyên xwe, hem yê li Swêdê û hem jî yê navnetewî bi kar tînan.

Dîplomat û nivîskar **Ingmar Karlsson** di bîranînên xwe de li ser Olof veng nivîsîye: *ew ku dikare roja xebatê ya herî tarî ronî bike. ... Olof li Swêdê yekem kes bû ku*

bal kişand ser rewşa kurdan. Olof beşdarî damezrandina Komîteya Kurdî ya Swêdê bû, ku bi derman û alavên lezgin alîkarîya kurdan kir.

Dema 1966an de, Komîteya Swêdê ya ji bo Mafên Kurdan tê avakirin, Olof G Tandberg ne tenê li Swêdê, herwiha li welatên din yên Skandinaviyê; Finlanda, Norweç, Danîmarka û li Îslandayê jî hewl da ji bo piştgiriya doza kurdan komîte bèn avakirin.

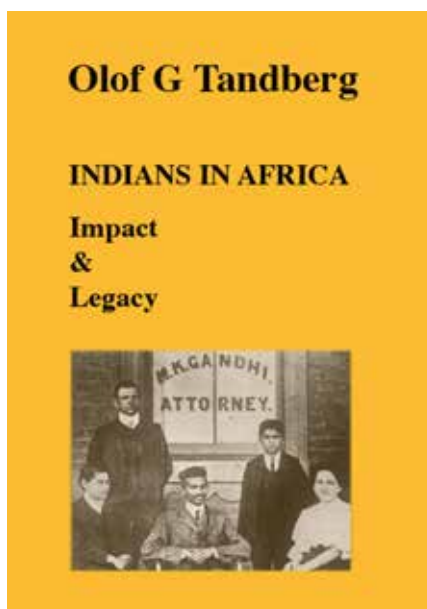
Olof bi Dr. Selahaddîn Rastgeldî ve kitêba bi navê "*Şerê Jibîrkirî, repora ji Kurdistana Iraqê*" li weşanxaneya Natur & Kultur û bi sponsorîya xwedîyê wê Märta Hansson weşandin.

Di sala 1989an de jî beşdarî damezrandina Komîteya Swêdî ya Mafên Mirovan a Kurdan bû û di sala 1997an de di damezrandina Kitêbxaneya Kurdî de xebateka mezin kir û herwiha endamê komîteya rêvebira Komelêya Dostên Kitêbxaneyê û endamê *Svensk-Kurdiska Vänskapsföreningen, SKVF* (Komela Dostanîya Swêdî-Kurd) bû.

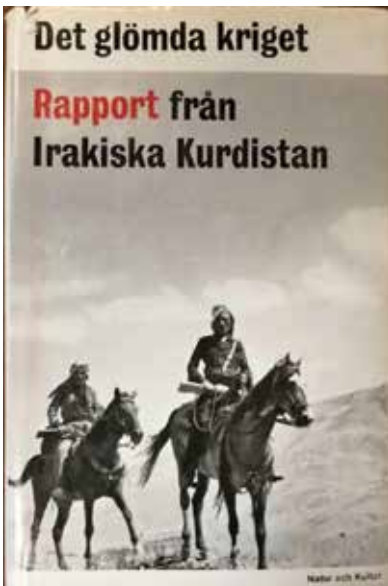
Olof di hemû jiyana xwe de dilsoziya xwe ya bi kurdan re domand. Lê di heman demê de ji bo mafên xelkên bindest ên hindî yên li Rojhilatê Afrîkayê û ne békêmanî ji bo şerê li dijî Apartheidê li Afrîkaya Başûr re

Berga biyografiya Lina Jonn

Berga kitêba ku Olof G Tandberg li ser hindîyên li Afrîkayê nivîstye.

Berga kitêba bi navê "*Şerê Jibêrkirî, repora ji Kurdistanê Iraqê*"

Rohat Alakom û Olof G Tanderberg li koşka qiraliyetê li Stockholmê, sal 2001.

ji destê alîkarîyê dirêj kir. Olof biyografiya bapîra xwe, **Lina Jonn** ku pêşenga wênekêşiya jin a navdar bû ji nivîsî.

Olof G Tanderberg humanîstekî rast bû. Wî her tim desthilatdariya

fermî qebûl nekir, lê birayên xwe yên herî biçûk hembêz dikir. Her wiha hem ji aliyê Komeleya Humanîst û hem ji aliyê rêveberiya xweser a Kurd a Başûrê Kurdistanê ve hat xelatkirin. Olof

Nasandina kitêba *Svenk-kurdiska kontakter under tusen år*, li koşka qiraliyetê li Stockholmê Alî Çiftçi, Olof G Tanderberg û Rohat Alakom, sal 2001.

(* 7 januari 1932 † 23 februari 2024)

G gelek pirtûk li ser kêmetewên etnîkî yên li Afrika û li ser rewşa kurdan jî pirtûk nivîsandine. Dema Rohat Alakom di dawî 1990î de dest bi xebata lêkolîna xwe ya bi navê "Têkiliyên swêdî-kurdî di nav hezar salan" kir Olof G piştgirîyeka mezin da vê xebata Alakom û pêşgotineke dirêj jî ninivîst.

Di dema nasandina kitêbê de pir aktîv alîkarîya weşanxaneya me kir. Li Swêdê wê demê çiqas rojname û nivîskarên ku li ser kurdan xwadî zanist bûn bi me dida naskirin bo ku ew kitêb bêt naskirin. Di pêşengeha kitêb

û kitêbxaneyan a li Göteborgê ya 2000î de Olof G Tandberg, Sigrid Kahle û Rohat Alakom semînera dirêj li ser kurdan dan, zêdeyî 500 kes di wê semînerê de beşdar bûn. Bi alîkarîya Olof bi dehan rojnemeyan li ser kitêbê wê salê ji bo xelata "Augustpriset" bê namzedkirin' nivîsandin. Heman salê Olof li gel nivîskarê kitêbê Rohat Alakom kitêb li saraya Qiralîyetê li Stockholmê jî da nasîn.

Olof yek ji çalakvanên sereke bû ku ji salên 1960î heta dawîya jiyana xwe ji bo mafên kurdan xebitî. Kurd ê herdem Olof G Tandberg weke dostekî kurd bi bîrbînin.

Çavkanî û wêneyên kevn ên malbata Tandberg ji kitêba *Bokslut* a Olof G Tandberg hatine wergirtin.

Ji merasîma piştî definkirina Olof G Tandberg

Ji merasîma piştî definkirina Olof G Tandberg:
Ehmed Îskenderî, Omar Şêxmûs, Rohat Alakom, Keya Izol, Bilal Gërgü,
Georg Kristiansen, Alî Çiftçi, Cemal Alemdar, Roza Kurdî

Bîranîna

Olof Gudbrand Tandberg

Kurdên Swêdê dostê xwe Olof G Tandberg roja îni 5ê nîsana 2024an li Kitêbxaneya Kurdî ya Alvikê, li Stockholmê bi beşdariya malbata Tandberg, heval, nas û hezkirîyên wî ve bi gotar û bîranînên kesên nêzî wî karkirine ve hat çêkirin.

Vekirina civînê bi muzîka Chia Madani destpêkir Keya Izol bi kurtenasînekê Olof G Tandberg da nasîn û pêşkêşkirina programa civînê bi rêve bir.

Cemal Alemdar ku yek ji kurdên 1960î de hatiye Swêdê gotarek li ser hevnasîn û xebatên xwe yên wê demê ku li gel Olof Tandberg, Märta Hansson Dr. Selahaddin Rastgeldî û çend kesên din kirine bi kurtî gotarek pêşkeş kir.

Ingela Karlsson li gel muzik û awaza Vladimir Dikanski helbesteka Mem Xelîkan a bi navî *Serenad* bi swêdî xwend.

Seroka Komela Piştgiriya Kitêbxaneya kurdî Maria Leissner li ser navê Kitêbxaneyê, Omar Şêxmûs jî bîranînên xwe yên wê demê li gel Olof G Tandberg gotarên xwe xwendin. Stranên şînê bi swêdî û kurdî ji

Olof G. Tandberg
* 1932-01-07 † 2024-02-23

Program för Minnesstunden för Olof G. Tandberg
Fredagen den 5:e april, 2024 på kurdiska Biblioteket i Alvik

- Inledningsmusik: Chia Madani
- Presentation: Keya Izol
- Tal av Jamal Alemdar
- Tal av Thomas Hammarberg
- Poesi & ton: Ingela Karlsson och Vladimir Dikanski
- Tal av Maria Leissner
- Tal av Omar Sheikhmous
- Sorgsånger på svenska och kurdiska av Tara Rasool Aziz
- Tal av Anne Murray
- Tal av Georg Christianssen
- Videotal av KRG:s Rep. i Skandinavien: Shorsh Rahim
- Kondoleansbrev från Prof. Joyce Blau (Läses av Shirin Alamdar)
- Tacktal av Axel Tandberg
- Sorgsong av Shirin Alemdar
- Musik av Chia Madani
- Avslutning av Nawzad Hirori och Keya Izol
- Servering av vin och mingel

Ji merasîma bîranîna Olof G Tandberg li Kitêbxaneya kurdî

aliyê Tara Resûl Ezîz ve hatin strandin. Anne Murray gotarek li ser xebatên Olof yên dema bi hev re di komîta piştgîriya Kitêbxane û Komela Dostaniya Kurd û Swêdiya danasîn.

Georg Kristianssen bi xwe norweçî ye, li Kurdistanê pir caran gerîyaye û fotografên balkêş ên dîrokî wergirtine. Di dema 1988an li Helepçê kîmyewî hat bikaranîn yek ji wan fotografîyê ku bi rojnemewan re çûbû wir wêneyên qirkirina li Helepçê wergirtibû. Georg gotara xwe li ser xebata Olof a pirtûka bi navê “Li ser Kurdistanê ABC-Raporeke Şexsî” (*ABG om Kurdistan- en personlig redovisning*) 2008an de amade kiribû, pêşkeş kir.

Piştî axaftina vîdyoyî ya nûnerê hikûmeta Herêma Kurdistanê li Skandînavayê: Shorsh Rahim, Şîrîn Alemdarê nameya sersaxiyê ya birêz Masut Berzanî û ya Prof. Joyce Blau bi îngilîzî xwend.

Axaftina dawî jî ji aliyê Axel Tandberg wek gotereka sipasdarî hat pêşkeşkirin.

Bi strana xemgîn a Şîrîn Alemdar û Muzîka Çiya Medenî bi xwarin û vexwarinê merasîma bîranîna Olof G Tandberg bi dawî hat. Heta derengîya şevê malbata Tandberg bi zarokên xwe ve li gel sohbetên xweş berdewam kir.

Alî Çiftçî

Keya Izol di merasîma bîranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneyê kurdî

Axaftina Keya Izol

Dostên hêja, endamên malbatê yên giranbiha, ez dixwazim ji bo beşdariya we ya merasîma bîranînê ji bo Olof G Tandberg, bi germî xêrhatina we hemûyan bikim.

Ev bîranîn ji aliyê Cemal Alemdar, Omer Şêxmûs, Newzad Hirurî ji Kitêbxaneyê kurdî, Alî Çiftçî ji APECê, Bilal Görgü û min ve hatiye organîzekirin.

Em li vir kombûne ji bo alîkariyên wî yên giranbiha ya ji bo doza gelê kurd spasiya Olof G Tandberg bikin.

Olof yek ji kesên pêşî bû ku

li Swêdê balê kişand ser rewşa kurdan. Li gel Selahattin Rastgeldi, Märta Hansson, Jamal Alemdar û Omar Şêxmûs, di sala 1960an de li Swêdê yekemîn komîteya kurdî ava kirin. Ev komîte bû navenda xebatkarên xwebehş wek Olof, ên ku li dijî zilm û neheqîya li ser kurdan têkoşan.

Pêbendbûna bêwestan a Olof bi salan berdewam kir. Weke dengekî xurt ji bo berxwedan û şermazarkirina her cure zilm û neheqî li hember kurda. Gava hewcêdarî heba Olof herdem ji bo xebatê amade bû. Bi bîranî-

na îro em ji bo ked û xebata wî ya giranbiha dixwazin ji dil û can spasiya wî bikin. Em ê hewldan, cesaret û têkoşîna Olof ji bîr nekin, her tim bi rêzdarî bi bîr bînin.

Spas Olof, ji bo hemû xebat û piştgiriyên te ji bo têkoşîna gelê

kurd.

Tu li pey xwe mîrasekî hêja ya cesaretê, hêvî û evînê ku dê her û her ronahiyê bide xebata me, dihêlî.

Bila rêya te vekirî be, hevalê me yê hêja Olof!

Tara Rasool Aziz di merasîma bîranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneya kurdî

Çîya Medenî di merasîma bîranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneya kurdî

Cemal Alemdar
di civîna bîranîna
Olof G Tandberg de ku
li Kitêbxaneya kurdî li
Stockholmê di 5ê nîsana,
2024an de pêk hat.

Axaftina Cemal Alemdar

Birêz Ulla, Ebba, Johan, û Axel Tandberg, hevalên hêja, em îro li vir kom bûne ji bo bîranîna kesekî pir taybet ê ku em bi xemgîniyek mezin û valahiyekek mezin a ku nayê dagirtin li pey xwe hişt. Ji aliyê din ve, Olof ji me re bîranînên hêja û hestên hezkirin, hezkirin û rêzgirtinê hiştin. Em mirovekî ku bi germî, jîrbûn û comerdiya xwe bandor li her kesî ji me kiriye bi bîr tînin. Ev mirov Olof G Tandberg e.

Min çawa û kengî yekem car Olof nas kir?

Ez di 30ê nîsana 1965an de hatim Swêdê, ji ber destên polisên tirk direvim. Wê demê li Swêdê pir kêma kesa behsa kurdan bihîstibû û yek jî dîtibû. Pirsar mezin ku serê min digirt ev bû: Ez çawa dikarim xwe bigihînim raya giştî ya Swêdê û wan ji derd û kulên gelê xwe agahdar bikim?

Min bi nivîsandina gotareke ku di rojnama *Aftonbladet*ê de bê

weşandin dest pê kir û tê de agahiyên têkiliyê yên ji bo kesên ku dixwazin zêdetir li ser kurdan û êşên wan bizanibin, tê de nivîsand.

Xanimêkê telefon kir û got: “Navê min Märta Hansson e. Ez dixwazim bi her awayî ku hûn pêşniyar bikin alîkariya kurdan bikim.”

Pêşniyara min hêsan bû: Komîteyek ji kesayetiyên swêdî yên ku tîn naskirin, kurdan nasdikin an jî parêzvanên gelên bindest bin ve bê avakirin.

Märta got, ”Ez kesê ku hûn lê digerin tam nas dikim. Navê wî Dr. Olof G Tandberg e ku li gelek deverên cîhanê yên wekî Hindistan û Afrîkayê li ser mirovên bindest gelek pirtûk nivîsandine.”

Em li navenda weşanxaneyê *Natur och Kultur*ê civiyan û me li ser avakirina komîtê û kê bînen vexwendin ji bo tevlêbûnê nîqaş kir.

Di civîna ewil de biryar hat dayîn ku Märta Hansson wek serok, Olof G Tandberg wek cîgirê serok û Jan Norlander ji bo malîyeyê bînen hilbijartin. Ez hatim wezîfedarkirin ku ez bibim girêdana di navbera komîteyê û Kurdistanê de û nûçe û agahiyên nû li ser Kurdistanê pêşkêş bikim.

Komîte di konfêranseke çapemeniyê de hat vekirin û ji aliyê raya giştî û medya Swêdê ve rastî pêşwaziyeke berbiçav hat. Ji wê gavê ve pirsgirêka kurd di raya giştî ya Swêdê de her ku diçû zêdetir dibû û bala raya giştî dikişand.

Komîteyê biryar da ku Dr. Salahaddîn Rastgeldî wek nûnerê xwe bişîne Kurdistanê da ku bibe şahid û raporek ji destê yekem li ser rewşa Kurdistanê werbigrê. Di encamê de pirtûkek bi navê *Şerê Jîbîrkirî* derket. Komîteyê dest bi tîkilî bi rêxistinên mirovî, siyasetmedar, sendîkayan û hwd kir, derman, cil û berg û xwarinê berhev kirin û şandin Kurdistanê.

Rojekê, Olof ji min xwest ku ez bi wî re bibim û em herin cem heval û hevkarê wî yê li Fînlândiyayê, birêz Kalevi Sorsa, Sekreterê Giştî yê UNESCO li Fînlândiyayê, yê ku xwestiye komîteya piştgirîya kurdan li Fînlândiyayê ava bike. Ew birêz Kalevi Sorsa bû ku piştî bû wezîrê derve, serokwezîr û di dawiyê de bû serokê Fînlândiyayê.

Kalevî got, ”Bi qasî ku ez dizanim li Fînlândiyayê kurdên me nînin.” Min got, ”Kengî hewcedariya we bi min hebe ez ê serdana Fînlândiyayê bikim.” Ew vegeriya

û Komîteya Kurd a Fîndlandiyayê ava kir. Çend kesayetiyên naskirî tevli bûn, ji wan Profesor Kastarî, wezîrê berê yê dadê; Kalevi Sorsa wek cîgirê serok; Birêz Gönberg, serokê televîzyona Swêdê ya Fîndlandiyayê; û Xanim Janicke jî wek sekreter.

Komîteyê piştî ku di civîneke çapemeniyê de hat vekirin, dest bi xebatê kir û di encamê de di navbera Fîndlandiya û Tirkiyeyê de nakokiyên dîplomatîk ên giran derketin. Lê komîteyê xebatên xwe berdewam kir.

Olof ji bo gelê kurd gelek tişt kirin. Ev ji pêşwaziya germ a ku

dema ku bi Ulla re hat vexwendin bo Kurdistanê diyar bû. Serok Mesûd Barzanî Olof wek hevalekî rast û resen bi nav kir û got: "Gelek hevalên me yê îro hene, lê Olof di rojên reş û dijwar ên Kurdistanê de hevalekî rast bû."

Werin em Olof bi heman awayê ku berê me qebûl dikir, bi ken, hezkirin, azwerî û geşbîniya ku li her derê lê bû, bi bîr bînin.

Xwedayê mezin ruhê wî şad bike û di van rojên dijwar de hêz û sebrê bide Ulla, Ebba, Johan û Axel Tandberg û me hemûyan.

Ji merasîma biranîna Olof G Tandberg li Kitêbxaneyê kurdî

Omar Şêxmûs di merasîma bîranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneyê kurdî

Axaftina Omar Şêxmûs

Olof G Tandberg – Dostê sadiq î dilsozê gelê kurd û têkoşîna wî ya xweseriyê

Min cara yekem li derbarê Olof G Tandberg de agahdarî ji Dr. Selahedîn Rastgeldî wergirt, di sala 1966an de dema ku ew wek temsîlkarê Rêxistina Efûyê ya Navdewletî (Amnesty International) beşa Swêdê serdana Londonê kiribû, ji bo ku biçe Yemenê Başûr û koloniya Adenê, ku wê demê koloniyeka Brîtanyayê bû, ji bo lêkolîna li ser îdiayên îşkencekirinê yên desthilatdariya Brîtanyayê li wir bike.

Wê demê ez li Londonê dimam û ji sala 1962an de li zanîngeha Londonê beşa karsazîya navneteweyî dixwend, û di nav rêxistina xwendekarên kurd de (KSSE-Komela Xwendekarên Kurd li Ewropayê) çalak bûm.

Dr. Rastgeldî pêwendî bi mamosta Tewfîq Wehbî re, zanyarê kurd ê zimannasî û pisporê zimanê kurdî, û her weha wezîrê berê yê perwerdeyê ku li çend hikûmetên Iraqê heta sala 1958, kiribû.

Wî her weha ji ber têkiliyên min bi Komîteya wan a Swêdî-Kurd re ku ji aliyê wî û Olof G Tandberg, xanim Märta Hansson,

Jan Nordlander û profilên din ên siyasî û çandî yê swêdî ve hatibû damezrandin, bi min re têkilî danibû. Min hin weşanên me û kovara me ya bi navê *Kurdistan* bi îngilîzî ji komîta wan re şandibû.

Dr. Rastgeldi ji me re behsa xebatên wan ên ji bo kurdên Swêdê kir û got ku Olof G Tandberg di avakirina vê komîte de ji bo piştgiriya kurdan çî roleke girîng lîstiyê.

Ev dilsoziya xurt a ji bo pirsgerêka kurdan a Olof G Tandberg heta dawîya jiyana wî berdewam kir.

Ew hema hema bi hemû komîteyên din ên piştgiriye yê ji bo doza kurdan li Swêdê re bû, wek mînak, di sala 1989an de jî beşdarî damezrandina Komîteya Swêdî ya Mafên Mirovan a Kurdî bû û di sala 1997an de pêşengekî çalak ê damezrandina Kitêbxaneya Kurdî bû û di sala 1997an de endamê rêveberîya Komeleya Piştgirên Kitêbxaneya Kurdî bû. Xebatên wî ji bo hindikayiyên li Rojhilatê Afrîkayê û piştgiriya têkoşîna li dijî rejîma Apartheid a li Afrîkaya Başûr tê zanîn.

Wî hetta bandor li siyasetmedar, rojnamevan û kesayetiyên çandî yê li welatên din ên

Skandînavyayê jî kir, wek mînak li Fîlandiya, Norwêc û Îslandayê ji bo têkoşîna kurdan û mafên mirovan komîteyên hevgerîtin û piştgiriye ava bikin. Heta ji bo pêşxistina zanîne û sempatiya doza kurda, wezîfeyên xwe yê di konseya UNESCO û Akademiya Zanistî ya Qraliyetê de jî bi kar anî.

Piştî niştecihbûn û penaberîya min li Swêdê (îlona 1967an), di çarçoveyên xebatên cuda de me hevdû baştir nas kir. Ew mirovekî pir jîr û bi aqilekî pir tûj û mirovekî dilşa bû. Lê mixabin piştî peymana aşitiyê ya ku di 11ê adara 1970î de ku di navbera hukûmeta Iraqê û tevgera berxwedanê ya kurda de ji bo otonomiyê hat îmzekirin, Komîteya Kurdên Swêdê hat hilweşandin, ji ber ku erka wê ya sereke komkirin û şandina alîkariyên mirovî bo Kurdistanê Irakê û di dema têkoşîna de û agahdarkirina raya giştî li ser vê têkoşîna bû.

Olof G Tandberg li ser kurdan gelek gotar û pirtûk nivîsandine. Bi Dr. Selahedîn Rastgeldî ve *Şerê Jibîrkirî, Rapor ji Kurdistanê Iraqê* weşand. Kitêba wî ya dawî jî ev bû: *Li ser Kurdistanê ABC-raporeke şexsî*, bi wêneyên

Omar Şexmûs, Ulla, Ebba, Axel bi zarokên xwe û xanima Axel û Cemal Alemdar di merasîma biranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneyê kurdî

Georg Kristiansen, 2008, Apec. Ez şanaz bûm ku wî ji min xwest ku ez pirtûkê binirxînim û berî çapkirinê bersivê bidim. Wî her weha di sala 1970î de bi Andres Küng re pirtûka *Earth's Oppressed: Etnical Minorities of the World* (Li rûyê dinyayê kêmetewên bindest) nivisî.

Yek ji biranînên min ê herî xurt dema Olof G Tandberg hat seredana me (jina min a rehmêtî Agneta û ez), dema ku ez ji bo salekê, di salên 1976-1977an de li College Park - Zanîngeha Maryland, li derveyî Washington DC, lêkolînerê mêvan bûm. Payîza 1976an de ew li ser navê Akademiya Zanistî ya Swêdê hatibû Washingtonê. Du şevan li cem me ma. Serokê tevgera berxwedana kurdan a li Iraqê

Mistefa Barzanî bi penceşêra pişikê ketibû û ji bo dermankirinê hatibû Washingtonê. Piştî hilweşandina tevgerê ji ber encama peymanê di navbera Îran û Iraqê de (Peymana Cezayîrê di 6ê adara 1975an de li peytexta Cezayîrê ji aliyê Şahê Îranê Mihemed Riza Pehlewî û Cîgirê Serokomarê Iraqê, Saddam Huseyn ve hatibû îmzekirin). Olof G ji min xwest ku ez ji bo ew seredana Barzanî bike hevdîtinekê organize bikim. Min ew saz kir. Piştî hevdîtinê, ew ji dîtina “Qertele Çîya” ku di halekî qels de bû pir dilgiran bû û wê şevê nikaribû rakeve.

Tiştên ku Olof G Tandberg ji bo piştgiriya têkoşîna kurdan kir, ez ê her tim spasdar bim û ez bawer im ku gelê kurd wê her û her rêz û hurmeta wî bigre.

Georg Kristiansen

Axaftina Georg Kristiansen

Cara yekem ku min Olof G wekî ku wî xwe veng bi vî navî dida nas-kirin, di sala 2007an de nas kir.

Ew wek bagerekê, ger ez pêşgotina nivîskarekî navdar bikar bînim, hat nav studyoya min a Söderê li Stockholmê. "*Slav! Navê min Olof G Tandberg e û ez ê pirtûkekê li ser kurdan binivîsim û dizanim ku gelek wêneyên we ji gerên we yên ragihandinê yên li Kurdistanê hene.*"

Ez pir matmayî mam ku ew niha li vir rasterast li ber min sekinîbû. Min pirtûka wî û

Andres Küng "*Jordens förtryckta*" li ser hindikahiyên etnîkî yên li cîhanê xwendibû. Pirtûk di sala 1970î de ji aliyê weşanxaneyê *Aldus* ve hatiye çapkirin. Ew di lêkolînên zanîngehê de, di warê etnolojiyê de hatiye bikaranîn û di listeya edebiyatê de cih girtiye û cara yekem bû ku min bi swêdî li ser kurdan ev kitêb xwendî bû. Di vê kitêbê de de Olof nivîsa li ser kurdan nivîsandibû.

Olof G Tandberg pişt re jî Komîteya Mafên Mirovan a Kurdan damezirandibû.

Niha, piştî 37 salan, di dema nivîsandina pirtûkeke nû ya li ser kurdan de, min cara yekem ew nas kir.

Wî bandorek tûj û dostane da û bê guman wî ji wêneyên min hilbijart.

Sala din pirtûka "*ABC li ser Kurdistanê*" ji aliyê weşanxaneyê APECê ve hat çapkirin. Bi nivîsa Olof û wêneyên min.

Piştî vê yekê min û Olof gelek hevdiitin kirin.

Li baxçeyê Bergîan ku ew û Ulla lê dijyan, min bi malbata xwe re da naskirin. Ev xaniyê ku li diman rezidenseka fermî bû, ji ber ku wî li Akademiya Zanyarî ya Swêdê wek sekreterê karên derve kar kiribû.

Wî bi henekî navê wê derê kir baxçeyê Tandbergiyan û ew bû ciyê civînê ji bo gelek gotûbêjên xweş û balkêş. Wî û Ulla di komela Hevalên Baxçeya Bergîan (bergianska Trädgården) de aktîv bûn û Olof gelek salan serok bû.

Weke min, Olof jî bi eslê xwe Norwêcî bû û di dawiyê de bû serokê Komeleya Swêdî-Norwêcî, wî deh salan serokatîya vê komelê kir û xelata rûmetê ji

Loa Tandberg Brynjulfsdottir,
Ulla, Ebba û Georg Kristiansen

padîşahê Norwêcê wergirt. Di dawiya jiyana xwe de Olof xwest ku em rêwîtiyek raportê li giravên Shetland, bikin ku li wir çanda norwêcîyeka jîndar ji sedsala 8an vir ve hatiye parastin, hebû. Lêbelê, ji ber rewşa tenduristiya wî ew têk çû, lê ew û Ulla gelek rêwîtiyên din li çaraliyê cîhanê kirin.

Di nav wan rêwîtiyên wî de rêwîtiya Kurdistanê jî hebû ku xelatek ji serok Mesûd Barzanî wergirt.

Georg Kristiansen
Wênekêş

Şîrîn Alemdar nameya Joyce Blau di merasîma bîranîna Olof G Tandberg de li Kitêbxaneya kurdî dixwîne.

Nameya Joyce Blau

Hevalên hêja,
bi xemgîniyeke mezin ez ji wefata hevalê xwe Olof Tandberg agahdar bûm. Ez sersaxiyê ji bo xanima Tandberg, ji zarok û neviyên wan re dixwazim.

Hevaltiya min bi Olof re dût û dirêj e. Êdî nayê bîra min ku çawa min wî cara yekem di rojêke payîzê ya sala 1966an de li Parîsê me hev nas kir. Di wê demê de, Olof sekreterê giştî yê Komîsyona Neteweyî ya Swêdê bû ji bo UNESCOyê kar dikir, roleke wî bi heyeta ku nûneriya pênc welatên Skandînavyayê li UNESCOyê dike hebû. Wî gelek caran bi henekî digot, "Em (Îslandî, Norwêcî, Danîmarkî, Fînlândî û Swêdî) wek pênc tiliyên di lepîkekê de ne."

Di hevdîtînan me yê destpêkê de, Olof ji çapkirina pirtûka

Şerê jibîrkirî: Rapora ji Kurdistanê Iraqê, ku hevalê wî Dr. Rastgeldî hê nû ji bo çapê amade kiribû ku wek Kitêb dê salek şûnda li Stockholmê bi pêşgotina Olof bihata wêşandin. Li Parîsê, wî xwe gihand weşanxaneya Robert Laffont, ku ji bo çapa vê kitêbê bi fransî jî bêt weşandin. Di dema civîneka xwe ya li Londonê jî, wî her weha weşanxaneya Allan & Unwin Ltd û Paul Harrap & Co. ji bo çapek îngilîzî ya heman pirtûkê jî mijûl bû.

Olof di gelek mîsyonên (civînan) xwe yê li Parîsê de, bi Emîr Kamuran Bedir Xan û Tomas Bois (nivîskarê kitêba *The Kurds*) re hevdîtînan pêk anî û li ser pîrsa kurd dostaniyên demdirêj ava kirin. Êdî nayê bîra min gelo wî bi xwe Dr. Mehmûd Osman, nûnerê taybet ê general

Mistefa Barzanî yê li Ewropa û Amerîkayê dît an na. Lê belê wî Dr. Mahmud vexwend ku di nîsana 1967an de serdana Stockholmê bike û li welatên din ên Skandînavyayê bigere. Di vê demê de, têkiliya wî ya bi Dr. Mahmud re hişyariya Olof a pêwîstîya alîkariyên tibbî, bi rêya Xaça Sor a Swêdê ji bo kurdan bilind kir.

Ji bo mîsyonên xwe yên li Amerîka û Neteweyên Yekbûyî, Olof şîret li Dr. Mahmud Osman kir ku bi Balyozê Swêdê Sverker Aström re, ku serokatiya Delegasyona Neteweyên Yekbûyî dikir re, bicive. Wekî din, wî pêşniyar kir ku bi nûnerê Îslandayê birêz Vollum Seltjarnesi re hevdîtin pêk bînin. Nemaze, "Komîteya Kurdî" di 28ê zivistan pêşîn, 1966an de, li Reykyavîkê, bi serokatiya sefîr Helgi P. Brien û cîgirê serok Pall V.G. Kolka, bi-jîjk û nivîskar ve hatibû avakirin.

Olof berî her tiştî mirovperwerekî dilovan û humanîst bû ku ji dil de xema hemû pirsgerêkên mirovahîyê digirt. Bihêlin ez beşêkî ji vê bi we re parve bikim:

di 1966-1967an de wî eleqeyek mezin nîşanî seqetên Domînikî yên bi giranî birîndar bûn di dema serhildana li dijî general Imbert Barrera li Santo Domingo da. Van kesan li Fransayê hewceyê lênihêrîna bijîşkî bûn. Olof doza wan bi xanim Birgit Nielsen, sekretera giştî ya Danîmarkî ya UNESCOyê re, ku di he-man demê de wê jî pirsgerêkên kêmendaman(seketan) diparêzî. Di dema mîsyona Londonê de, wî ev mijar pêşkêşî rêxistina Efûyê ya Navneteweyî kir, ku ew jî arasteyî rêxistinek din, "Les Pauvres de la Terre", bi serokatiya Lady Sainsbury li Londonê, kir. Ev rêxistin di peydakirina alîkariyê de ji dêrîndarên Vîyetnamê yên astengdar re pispor bû û amade bû ku piştgiriya xwe ji wan re li Santo Domingo dirêj bike.

Ev Olof Tandberg bû – dostê kurdan ê saxlem, mirovhezekî her dem amade ye ku bikeve tevgerê û piştgirîyê bide wan kesên, dûr an nêzîk, ku ji bo cîhanek baştir û dadperwertir hewl didin.

Joyce Blau

Axaftina Axel Tandberg

Xuşk û birayên hêja, birêzan û dostên bi rûmet!

Pir hestên ku di şevêk bi vî rengî de dikelkelîn hene. Xemgînî, sipasdarî, şahî, evînî hinek ji van in.

Ji ber ev rewşa ku em di jiyana xwe de gihîştine cîh û wextê, meriv dikare bişibîne rawestgeheke tirênê ya meriv li wir li bendê guhartina tirênan e. Rawestgeheka ku gelek ji me li hev kom dibin da ku biçin ser tirênên cihê, lê hinek ji me biryar dane ku bimînin û tiştê ku li derveyî stasyonê ye lê bikolin.

Demeka li hev xatirxwastinê ye, wexteka em digirîn ji ber hewcedarîya me bi girînê heye, dema qalkirina çîrokên me yên em bi hev re bûn da ku bîranînên xweş di bîra me de bimînin û em bi xwe re bibin gava ku, em nikaribin bimînin, em li tirêna din siwar dibin da ku rêwîtiya xwe ya rêya hesinî ya jiyane bidomînin.

ME niha guhdarîya gelek kesên ku çîrokên xwe yên bi Olof G Tandberg re, kir. Olof G Tandberg ê ku mêr/bav/bapîr û dapîrê me bû.

Axel Tandberg, kurê Olof G

Û ez dikarim bibêjim ku di hundurê min de kelakela hestên mezin bûn. Xemgînî, sipasdarî, şahî û hezkirin.

Hestê xemgînîyê

Em di malbatê de hîn jî xemgînîya xwe ya kesane hîs dikin ku ew bêdengî û windabûna di jiyana rojane de faktoreka mezin e. Li wir di nav bêdengîyê de girî û bêdengî dibe sedem ku em ji bo demekê xwe bêtaqet hîs bikin.

Her wiha xema me ya kurdan jî heye ku dîsa bêdengî û wendabûn faktoreka mezin e. Bêdengîya ku gava dengê tekoşerekî wenda bû û wendakirina hevalekî nêzik, gava ku hûn pê hewce bibin mezin dibe.

Sipasdarî

Ev êvar jî bi bîra min tîne ku ez ji bavê xwe re sipasdar im. Sipas ji bo bavê min ku ew qas ji dinyayê daye min di demekê de ku em wekî mirov nekarîbûn li dinyayê bigerin û bibînin. Li şûna wê, bavê min hişt ku dunya bikeve mala me. Wî jî ber karê xwe gelek rêwîti dikir, û dema ku ew ji me dûr bû, ku ev pir caran çêdibû, me bêriya wî dikir. Lê di vegera xwe de, dema ku dihat mal her-

tim dihişt ku em çîrokan li ser gelek deverên ji me pir dûr bûn, bi wî re parve bikin.

Lê ev ne bes bû, dema ku wî ev dunya bi xwe dianî malê jî divê bi me ra parve bikira. Dema ku kesên wek Selahaddîn Rastgeldî, Cemal Alemdar û Omar Şêxmûs dihatin mala me di salona me de xuya dibûn, cîhan ji nişka ve piçûktir, bêtir têgihîştin û bi hêsanê dihat fêhm kirin ji bo me. Me çîrokên li ser xerabîyên li cîhanê dibûn, çîrokên hêvîyê dibihîst û fêr bûn ku meriv çing tevdi gere û çî cudahî di xwe de hene:

Mînaka vê yekê Cemal bû ku bi presekî siûdî ve hatibûn mala me. Malbat bi heyranî li salona me rûniştî bûn û bavê min ji bo ku tişteki bigire derketibû derve. Birayê min, Johan, dixwaze jêhatîya xwe nîşan bide û çikolatekê pêşkêşî prens dike, prens di destpêkê de tişteki nagire, lê parêzvanê wî dema çikolatekê digrê di heman demê de gava ku bavê min tê salonê bi dengê bilind û dibêje: "Raweste, ne wê çikolatê! – Di wê de alkol heye!" Hebên çikolatan zû paşve xistin paketa çikolatê û em fêr bûn ku misilman alkolê venaxwin.

Lê sipasdarî jî tiştêkî ku ji bo piştgirîya bêdawî ya tekoşîna ji bo mafê miletekî ku ji bo zimanê xwe, çanda xwe, mafê hebûna xwe ye. Ev civîna îro jî îfadeya wê ye.

Ne pir kes di jiyana xwe de ezmûna wergirtina delîlên sipasdarîyê dibînin. Lê bavê min ev yek bi dest xist, ev yek bi kêmanî bi wê yekê diyar dibe ku dê û bavê min di îlona 2004an de ji serokê Herêma Kurdistanê vewendname wergirtine ku serdana Kurdistanê bikin, helbet ku wan jî kir. Wekî din, wî ji kurdan xelat wergirtiye, hinekî dema ku di Gala Kurd a 2006an de wekî *Dostê Salê yê Kurd* hate binavkirin an jî dema ku di sala 2018an de xelata rûmetê ya Federasyona Komelên Kurd wergirt - du rûmetên ku ez dizanim dilê bavê min germ kirin.

Lê ev yek jî, dema ku nûnerên gelê kurd û dostên wan vê merasîma bibîranînê li vir hildibijêrin, li dora tiştêkî ku bavê min jê hez dikir - pirtûk û çand - nîşana sipasîyekê ye ku naxwaze bi dawî bibe. Ev hesteka din dide min.

Dilşahî

Bi kombûna îro li vir û dîtina we hemûyan, bihîstina hemû axaf-

tinan, stran, muzîk û nexasim jî hemû kesên ku îro li vir in, dilê min şa dike. Ez dibînim, bi pratîkî û berbiçav, wateya bavê min li ba we çiqas mezin bûye. Ev jî bo me serbilindî û kêfxweşî ye.

Di heman demê de dilşahî ye ku ev yek nîşan dide ku ew jiyaneke hêjayî jiyaneke jiyaye. Jiyanek ku ne tenê ji wî re, lê hejmareke mezin ji yên kesên din sûd wergirtine. Ciwan û pîr, jin û mêr. Gelek kesên ku li cîhanê deng nedane, reşikên di dema apartheidê de, hindîyên li Afrîkayê, lê di serî de gelê kurd.

Di dawîyê de, ez tîm - Evînî

Baba bi rastî li malbata xwe, ji me hez dikir. Kêfa wî ji civînên me re dihat û kêfxweş dibû ku li ser xwarinê axaftinekê bike, bi çend gotinên helbestvanekî naskirî an serokdewletekî, bi vatedar û girîng bûn, wî hewl dida ku me li cîhana ku wî girîng dihesibîne perwerde bike - çand û tîgihîştinê. Ger ew bi tevahî bi ser ket, em wekî malbatê ku em in dikarin li ser wê nîqaş bikin. Lê ev tiştêkî bû ku me bi rastî jî kir - her çend em her gav ne wek hev difikirîn jî, me nan dida ber xwe û tiştên ku divê werin nîqaş kirin dihat nîqaş kirin.

Lê di nav malbatê de divê em kurdan, gelê kurd û nûnerên wan jî bigrin – ji ber ku hûn di jiyana min de hertim hebûn. Ez di sala 1969an de hatime dinê, têkoşîn û hezkirina bavê min a ji bo kurdan berî wê demê ye, eger em salekê destnîşan bikin, ew ê di sala 1966an de avakirina Komîteya Kurdên Swêdê be.

Ji bo min tiştêkî xwezayî ye ku mirov behsa maf û xeletiyên kurdan bike, wek ku ew maf û xeletiyên birayê min bin. Û wekî her malbatek din - em her tiştî rast nakin, lê em nîqaş dikin, nêr datînin ber xwe û li hev dicivin, mîna ku em malbatek in.

Nimûneyeke din a hezkirina kurdan ku beşek ji jiyana min a bi bavê min re ye, ew e ku her dîrok an rewşek ku dihat rojevê bi kurdan ve dihat girêdan û ew dibû çîrokek an rewşeka kurdan.

Tenê ez behsa yekê bikim ku bi taybetî nêzî dilê min e, ev bû ku dê û bavê min cara yekem evîna min a mezin nas kirin - Loa, xanima ku bû jina min. Loa ji Îzlandayê ye û dema ku ev yek di civîna wan de hat zanîn, bavê min yekser jê dipirse ka ew Erlan-

dur Haraldsson nas dike - zilamek e ku hewl daye pirsgirêka kurd li Îzlandayê bi pêş bixe.

Lê dîsan em vegerin ser hesta evîne - ya herî mezin evîna ku em hîs dikin, WE îro bi vê civatê îfade kiriye. Em wekî malbata wî hîs dikin ku wî ne tenê ji me hezkirîye û me jî ji wî hezkirîye -herwiha we jî ji wî hez kiriye - hûn jî wisa ne. Ji ber vê yekê ne tenê xemgînîya me, ya we ye jî. Ev civak, bi awayekî ecêb, hilgirtina şîne hêsantir dike - ji ber ku şîne mîna kevirekî mezin e, ger hûn wî bi tena serê xwe hilgirin ew dikare bibe serdest, barê we pir girantir dibe. Lê dema vegotinên li ser yê mirî em li vir bi hev re parve dikin, bi awayê ku em hemû vî kevirî hildidin û barê me siviktir dibe.

Bo vê yekê berî ku em giştik li trênen jiyanê yên ku dê me bigihînin rêhesina jiyanê siwar bibin, ez tenê dixwazim bibêjim:

Em ê wek malbata wî ya nêzik her gav kevirê xwe hilgirin, lê bi saya we hilgirtina wê hinekî hêsantir bûye - û ji bo wê em tenê dikarin bibêjin; Mala we ava be! Sipas!

Olof G Tandberg

(1932-2024)

Rohat Alakom

Koçkirina (25-2-2024) dostê kurdan Olof G Tandberg bi taybetî di nav kurdên Swêdê de xemgînî û valahîke mezin peyda kir. Mafên hindikayîyan, komên etnîkî û bi taybetî jî mijara kurdan hertim di rojê wî de bû. Heta wêfata xwe jî wî rewşa kurdan dişopand, ew bi salan bûbû heyrane kurdan. Li jêrê dixwazim bi kurtî jîyana wî bidim nasandin. Hevnaskirina wî

kurdan diçe dighêje salên 1960yî. Komîteya Kurd ya Swêdî (Svenska Kurdkommittén) dema di sala 1966an de saz bû, Märta Hansson dibe sereka komîteyê, Olof G Tandberg û M. Nordlander jî di nav komîteyê de cîh digrin. Bi sazkirina vê komîteyê swêdiyan xwestiye piştgiirtiya kurdan bikin û ji wan re bibin alîkar. Hin endamên komîteyê yên kurd jî hebûne,

Olof G Tandberg, Eli Çiftçi û Rohat Alakom

wek Dr. Selahaddîn Rastgeldî û Cemal Alemdar. Komîte gelek çalakî, kar û barên giranbiha pêk tîne, alîkarîke mezin a mirovî ji bo kurdên başûr nîşan dide. Lê mixabin piştî demekê di sala 1967an de sereka komîteyê Märta Hansson diçe rehmetiyê. Li cîhê wê Olof G Tandberg dibe serekê wê.

Dema Olof G Tandberg cara pêşîn di salên 1960yê de nasiya xwe dide kurdan, vê demê hejmara kurdan li Swêdê ji dehan kes kêmtir bûye. Di sala 1970yê de dema li Kurdistana Iraqê kurdan mafên xwe yê otonomiyê bi dest xistin, piştî kar û barên gelek kêrhatî pênc

salan êdî vê komîteyê jî di heman salê de xwe belav kiriye.

Bi taybetî ji bo ku pêwendiyên vê komîteyê ligel komîteyên din ên li Skandînavyê (Norweç, Fînland û Island) re pêşda herin, wî gelek hewl daye û di salên 1966-1970yê de alîkariya doza kurdan kiriye. Olof G Tandberg yek ji wê nivşa kevn e ku pêwendî û têkiliyên xwe bi kurdan re ev çil sal in heta niha jî berdewam kiriye.

Tandberg wisa jî yek ji wan kesan tê hesibîn ku di dewra modern de li Swêdê cara pêşîn li pirsra kurdan xweyê derketiye. Ew gelek caran di medya swêdî de jî pêşta

hatiye û di derbara kurdan de nivîs weşandine. Ew wek pisporê hindikayiyan jî hatiye nasîn û parastina mafên wan yê mirovî timê di rojeva wî de bû. Demekê bûye serekê beşa Komîta Unescoyê ya Swêdê û sekreterê karên der ê Akademîya Zanistî ya Qiraliyetê.

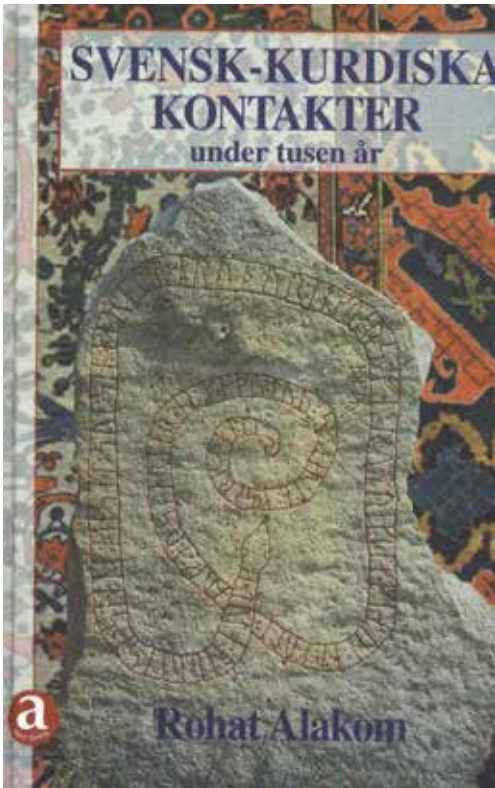
Hin nivîsên wî di van salan de gelek bala xwendevanan kişandiye. Olof G Tandberg di sala 1966an de çîrokek li ser mijara kurdan nivîsiye: “*Çîroka li ser petrola efsûnî ya ku gelek (xelq) jî holê rakir*” (*Sagan om den magiska oljan som trollade bort ett folk*, Fönstret, nr 9, 1966). Ev çîrok paşê bi zimanê finî jî der çûye. Di sala 1967an de pirtûkek di derbara rewşa kurdan li Iraqê û tekoşîna gelê kurd ji bo azadiyê li Swêdê hate weşandin. Pirtûk bi alîkariya Komîteya Kurd ya Swêdê derketiye ku Olof G Tandberg jî di nav refên wê de bi aktîvî kar dikir. Di vê pirtûkê de baş xuya dike ku gelê kurd zordestî, lêdan û zilmeke çawa mezin li Iraqê dîtîye û çawa hewcedarî alîkariyê ye. Ev cara pêşîn bû pirtûkeke wiha di derbara rewşa kurdan a aktuel de li Swêdê dihat weşandin: “*Şerê Jibîrkirî-Rapor ji Kurdistana Iraqê* (Det glömda

kriget - Rapport från irakiska Kurdistan, 1967). Komîteya Kurd ya Swêdê Dr. Selahaddîn Rastgeldî şande Kurdistanê bona rewşa Kurdan bi çavê xwe bibîne. Piştî vegeerê Dr. S. Rastgeldî ev pirtûk nivîsî.

Têkiliyên Olof G Tandberg ligel ronakbîr, nivîskar û hunermendên kurd li Swêdê hertim hebûn.

Tandberg pêşgotineke dirêj ji bo xebata min ya bi navê “Têkiliyên swêdî-kurdî di nav hezar salan de (*Svensk-kurdiska kontakter under tusen*, Apec, 2000) nivîsî. Tenê bi vê nema di warê belavkirina vê pirtûkê de gelek hewl de bona ew têkeve destê gelek xwendevanên swêdî. Wî bi sedan adrêsên kes û dezgehên swêdî yê giring dane weşanxanê bona ji wan re nimûneyek bê şandin. Ji ber vê jî di derbarê pirtûkê de gelek danasîn di çapemeniya swêdî de hatin weşandin.

Olof G Tandberg di sala 2008an de daxwaza xwe ya here mezin bi cîh anî. Bêtir ji bo xortan û zarokan pirtûkeke swêdî bi wêneyên gelek xweşik û bi formateke şîrîn li ser Kurdistanê weşand. Ev pirtûka bi navê “Li ser Kurdistanê ABC-Raporeke Şexsî” derket (*ABG om Kur-*

distan- en personlig redovisning, Apec, 2008). Şahîyeke din jî heman salê benda Tandbergê bû. Kurdên Swêdê vê demê kiribûne edet her sal bi navê Gala Kurd şahîyek pêk dianîn. Di vê galayê de xelatek didan kurdekî li Swêdê û swêdîkî/ke dostê kurdan. Di sala 2006an de jurîyê xelata vê galayê wek “dostê kurd” da Olof G Tandberg. Piştî dostanîya qasî 50 salan Tandberg xelateke wiha bi rastî gelek heq kiribû! Êdî navê vî swêdîyî, navê vî camêrê xas ke- te kûrahîya dilê kurdan.

Tandberg di dawîya kalbûna xwe de biryar da ku hemû wan dokumentên di derbarê kurdan de bi salan berhevkiribû dîyarî min kir. Di nav van dosyan de gelek nivîsên ku wî û kesên din li ser kurdan nivîsîn hebûn. Dokumentên komeleyan, belevok, name, nexşe, kovar û rojnameyên ser kurdan, danasînên pirtûkan û gelek tiştên din. Wî ev dokument bi pergal parastibûn û di dawiyê de ez bûm xweyê wan. Carekê heval Elî Coşar telefon ji min re vekir: “Tu niha li malê yî, Tandberg ji te re çend dosya doku- mend şandin û ez ê bi erebê bêm wan teslîmî te bikim”. Piştî nîv saetê min ev dîyarî wergirtin. Bi rastî gelek dilşa û serbilind bûm. Ew lêkolînên ku min di derbarê têkiliyên kurd û swêdiyan de dikir, gelek kêfa wî dianî. Carina dema wî ez didam nasandin, bi laqirdî digot: “peşmergeyê kulturê”. Ez jî jê re dibêjim “Di nav nûrê de bijî!”.

Ali Cosar, Olof G Tandberg och Erlandur Haraldsson

Min cara yekem 1992an de Olof G nas kir

Me 1991an de bi navê *Rojname* rojnameyek kurdî dextibû. Olof pê hesiyabû û xwastibû rojnamê bibîne. Li min gerîya û min *Rojname* jê ra bir û bi vê mûnesebetê nasbûna me bi hev re çêbibû. Ji wê demê ve dostanîyeka me ya pir nêz çêbû. Bi kêmasî mehê carekê me hev didît. Îsanekî ji dilda dixwast ji kurda re alîkarî bike, her tiştê kurdan dişopand. Dema li ser kurda tiştêkî erênî yanî pozîtîf dibihist an jî pêdihesiya wek zarokekî şadibû.

Dema me hev didît bi saetan bahsa komîtê û cing kurd naskirîne û xebatên xwe yê li ser kudan dikir.

Çîroka ku ji min re pir balkêş hat dema Olof bahsa evîndarîya Märta Hanson û Helîm Beg kir, bû. Bavê Märta Hanson li Kahîrê dema dîplomat e Märta jî hîn xort e û li Kahîrê bi malbatî dimên. Wê demê Helîm Beg jî wek diplomatekî Osmanî li Kahîrê ye û kurd e.

Evîndarî di navbeyna wan de dibe, lê pişt re malbata Märta Han-

son paşde vedigerin tên Swêdê û careka din ew hev nabînin.

Dûre 1966an de dema Komîta Kurd li Swêdê ava dibê û Mârta Hanson dibê seroka komîtê. Hevkarên komîtê meraq dikine eleqa Mârta û kurdan ji ku tê. Mârta bahsa evîniya xwe ya Kahirê dike. Piştî demekî endamên komîtê dixwazin ji Mårtayê re suprîzekê bikin.

Şopa Helîm Begê dajone ku ew hîn li jîyanê ye. Komîte Helîm Begê dawetî Swêdê dike.

Wê demê Mârta û Helîm Begê di kal û pîr bûne. Dema ku Helîm beg bi kopala xwe li bala-firxaneya Stockholm-Arlandayê ji hundir derdikeve Mârta Hanson, mêrê wê û Cemal Alemdar jî li wir benda wî ne.

Dema Mârta ev kalê bi kopalê tê derve yekser wî nas dike û tere wî hemêz dike û bi hev re digrîn. 50 sal di navbeynê de derbasbûye û ev evîndarê hev hevûdu nas dikin. Mêrê Mârta Hanson li Camal vedigere û dibê; "Cemal Cemal vana hîn jî ji hev hez dikine!.."

Olof ez bi piraniya kesayetiyên ku li Skandinaviyayê li ser doza kurdan kar kirine ve didam nas-kirin û bahsa wan dikir.

Yek ji wan jî ji Îslandayê profesor **Erlendur Haraldsson** bû. Erlendur di wexta xwe de li ser Mahabadê kitêb nivîsandîye û li ba Mulla Mista Barzanî demeka dirêj maye. Têkilîyeka wî ya ji bo kurdan ya navnetewî hebûye ev têkilîyên xwe hemû bo kurdan bi karanîye.

Di wan salan de li Îslandayê weşana televîzyonê heftê da du roj bûne, rojek ji vana her tim bahsa kurdan dibûye, ji bo vê jî îslandî kurdan ji nêzik ve nas dikine. **Erlendur** her dema ku dihat Swêdê seredana Olof dikir û ez her dem bi wan re dibûm.

Yekî din jî **Elon Ahlbäck** bû. Ev jî di salên 1970î de li ser navê sosyaldemokratên Swêdê çûye

Elon Ahlbäck

Kurdisk resa (1970)

Rêwîtiya Kurdî: (1970): "Ezîza min, Îro ez di dawîya dawî de diçim Kurdistanê" Rêwînameyek ji bo hezkirîya we nivîsiye.

Bengt Häger (1916–2011)

Ew rexnegir û nivîskarekî dansê bû. Ji salên 1940î heta dawîya jîyana xwe li ser dansên dunyayê ku li ber wendabûyîyê ne xebitîye. Muzexaneyê Dansê li Stockholmê ava kirîye. Di 1985an de navê profesorî û 2001an de jî bi madalyaya Illis Quorumê ve hatiye xelatkirin.

kongra PDKê li Baxdatê bûye. Min di arşiva Olof dît wê caxê 800 000 pere û gelek derman gihandine Kurdistanê û li ser gera xwe ya Kurdistanê bi navê *Kurdisk resa-1970* (Apec förlag) kitêbek nivîsandîye.

Yek kesê din ku min bi rêya Olof nas kir **Bengt Häger** bû, ev jî serokê Unesco yê dansên ku wenda dibin, bû. Tam 50 sal serokatîya wê bûye. Muzexaneyê dansê li dunê tenê yek e, ev jî li Stockholmê ye. Olof ez şandim ba wî ji bo xanîma Bengt û **Leyla Bedirxan** ji pir nêzik ta hevalê hev bûne. Min 15 salan hemû ev çîroka Leyla Bedirxan ji devê Bengt bihîstîye. Hem wek deng û hem jî wekî film qeyîd kirî li ba min e.

Ev kesên ku min bi rêya Olof G Tandberg naskirîye û ku bûne bingeha dîyaspora me pir in. Ev mîrasa wana ye ku em hîn îro li ser van dijîn!..

Ruhê Olof û ew dostên qedirbilind şa bibe. Ez ê tu cara wana ii bîr nekim û kurd ê wan her tim bi bîr bînin

Elî Coşar

Keya Izols tal

Kära vänner,
ärade familjemedlemmar,
Jag vill hälsa er alla hjärtligt välkomna till dagens minnesstund för Olof G Tandberg.

Denna minnesstund organiseras av Jamal Alemdar, Omar Sheikmous, Newzad Hiruri från Kurdiska biblioteket, Alî Çiftçi från APEC, Bilal Görgü och mig.

Vi är samlade här för att hedra och tacka Olof G Tandberg för hans ovärderliga insatser för det kurdiska folket.

Olof var en av de förste i Sverige som uppmärksammade kurdernas situation. Tillsammans med Selahattin Rastgeldi, Märta Hansson, Jamal Alemdar och Omar Sheikmous grundade han den första kurdiska kommittén i Sverige på 60

talet. Denna kommitté blev center för eldsjälur som Olof i kampen mot förtryck och orättvisor mot kurderna.

Olofs outtröttliga engagemang fortsatte genom åren. Som en stark röst att motstå och fördöma alla former av förtryck. Olof ställde alltid upp när det behövdes.

Med dagens minnesstund vill vi uttrycka vår innerliga uppskattning för hans ovärderliga arbete och hängivenhet till vårt folk. Vi kommer alltid minnas Olofs insatser, mod och kamp med stor respekt.

Tack Olof, för allt du har gjort för det kurdiska folket.

Du lämnar ett arv av mod, hopp och kärlek som kommer att lysa för alltid.

Vila i frid, vår kära vän Olof!

Vid minnesstunden för Olof Tandberg, på Kurdiska Biblioteket i Stockholm den 5 april 2024

Jamal Alemdars tal

Ett tal av Jamal Alemdar vid minnesstunden för Olof Tandberg, hålls på Kurdiska Biblioteket i Stockholm den 5 april 2024

Kära Ulla, Ebba, Johan och Axel Tandberg, kära vänner,
Vi är samlade här idag för att minnas en mycket speciell person, som lämnade oss med djup sorg och en stor tomhet som inte kan fyllas. Å andra sidan lämnade Olof oss med värdefulla minnen och känslor av kärlek, passion och respekt. Vi minns en man som påverkade oss alla genom sin värme, visdom och generositet. Denna man är Olof G Tandberg.

Hur och när träffade jag Olof för första gången?

Jag anlände till Sverige den 30 april 1965, på flykt från den turkiska polisens grepp. Vid den tiden var det mycket få människor i Sverige som hade hört talas om kurderna eller ens sett en. Den stora frågan som upptog mitt sinne var: Hur kan jag nå den svenska allmänheten och informera dem om mitt folks situation och lidande? Jag började med att skriva en artikel

som skulle publiceras i Aftonbladet, där jag inkluderade mina kontaktuppgifter för de som var intresserade av att veta mer om kurderna och deras lidande.

En kvinna ringde mig och sade: "Mitt namn är Marta Hansson, jag vill hjälpa kurderna på vilket sätt du än föreslår."

Mitt förslag var enkelt: Att bilda en kommitté bestående av svenska personligheter som är bekanta med kurderna eller försvarare av förtryckta folk.

Marta sa: "Jag känner precis den person du söker. Hans namn är Dr Olof G Tandberg, som har skrivit många böcker om förtryckta folk i olika delar av världen, såsom Indien och Afrika."

Vi möttes på huvudkontoret för Natur och Kultur förlag för att diskutera bildandet av kommittén och vilka som skulle bjudas in att delta. Vid det första mötet beslutades att välja Marta Hansson som ordförande, Olof G Tandberg som

vice ordförande och Jan Norlander som ansvarig för ekonomi. Jag blev utsedd till att vara länken mellan kommittén och Kurdistan, för att tillhandahålla nyheter och uppdaterad information om Kurdistan.

Kommittén invigdes vid en presskonferens som fick ett enastående mottagande av den svenska allmänheten och media. Från det ögonblicket började den kurdiska frågan att få mer och mer intresse av den svenska allmänheten.

Kommittén beslutade att skicka Dr Sahaddin Rastgeldi till Kurdistan som kommitténs representant för att vittna och rapportera om situationen i Kurdistan. Som resultat publicerades en bok med titeln "Det glömda kriget". Kommittén började kontakta humanitära organisationer, politiker, fackföreningar, etc., för att samla in och skicka mediciner, kläder och mat till Kurdistan.

En dag bad Olof mig att följa med honom för att träffa hans vän i Finland, Mr. Kalevi Sorsa, generalsekreteraren för UNESCO i Finland, som var intresserad av att etablera en liknande kommitté i Finland. Kalevi Sorsa blev senare utrikesminister, premiärminister och till slut president i Finland.

Kalevi sa: "Så vitt jag vet har vi inga kurder i Finland." Jag svarade:

"Jag kommer att besöka Finland när du behöver mig," sa jag. Han återvände för att bilda den finska kurdiska kommittén. Flera kända personligheter anslöt sig, inklusive professor Kastari, tidigare justitieminister, Kalevi Sorsas vice ordförande, Mr. Gönberg, chef för Finlands-svenska TV, och Mrs. Janicke.

Kommittén började arbeta efter att ha invigts vid en presskonferens, vilket skapade en allvarlig diplomatisk konflikt mellan Finland och Turkiet, men kommittén fortsatte sina aktiviteter ändå.

Olof gjorde mycket för det kurdiska folket. Det var uppenbart genom det varma mottagandet han fick när han var inbjuden till Kurdistan tillsammans med Ulla. President Masu'd Barzani vägrade att kalla Olof bara som en vän, utan som en riktig och genuin vän. Vi har många vänner nuförtiden, men Olof var en verklig vän, en vän under Kurdistans mörka och svåra dagar.

Låt oss minnas Olof på samma sätt som han brukade ta emot oss, med skratt, kärlek, passion och optimism som spreds vart han än var.

Må allsmäktige Gud välsigna hans själ och ge Ulla, Ebba, Johan och Axel Tandberg och oss styrka och tålamod i dessa svåra dagar.

Tal av Omar Sheikhmous

Olof G Tandberg – En fast och trogen vän till det kurdiska folket och dess kamp för självbestämmande rätten.

Jag hörde talas om Olof G Tandberg för första gången från Dr. Salaheddin Rastgeldi när han var på besök i London 1966 som sändebud för svenska sektionen av Amnesty International för att åka till Sydjemen och kolonin Aden, som var en brittisk koloni, för att undersöka tortyranklagelserna mot det brittiska styret av kolonin.

Jag var då bosatt i London och studerade internationella affärer vid London Universitet sedan 1962, och var aktiv inom den kurdiska studentorganisationen (KSSE-Kurdish Students' Society in Europe).

Dr. Rastgeldi tog kontakt med Mamosta Tawfiq Wahby- en kurdisk vetenskapsman i lingvistik och det kurdiska språket, samt en före detta utbildningsminister i några irakiska regeringar till 1958.

Han tog också kontakt med mig pga mina kontakter med de-

ras Svenska-Kurd Kommittén som hade etablerats av honom och Olof G Tandberg, madam Märta Hansson, Jan Nordlander och andra svenska politiska och kulturella profiler. Jag hade skickat en del av våra publikationer och vår tidskrift *Kurdistan* på engelska till deras kommitté.

Dr. Rastgeldi berättade för oss om deras arbete för kurderna i Sverige och vilken viktig roll Olof G Tandberg hade spelat i bildandet av denna kommitté till stöd för kurderna. Detta starka engagemang i den kurdiska frågan av Olof G fortsatte för resten av hans liv. Han var med nästan alla andra följande stödkommittéer för kurdernas sak i Sverige t.ex. Han medverkade även till bildandet av Svenska Kommittén för Kurdernas Mänskliga Rättigheter 1989 samt var aktiv tillskyndare till bildandet av kurdiska biblioteket 1997 och ledamot av dess styrelse och vänförening. Hans engagemang för minoriteter i Östafrika och stödet till kampen mot Apartheidregimen i Sydafrika är välbekant.

Omar Sheikhmous, Olof G Tandberg och Jamal Alemdar

Han till och med påverkade politiker, journalister, och kulturpersonligheter i andra nordiska och skandinaviska länder t. ex. i Finland, Norge, och Island att etablera solidaritet och stödkommittéer för kurdernas kamp och mänskliga rättigheter. Han utnyttjade till och med sina poster inom UNESCO Rådet och Kungliga Vetenskapsakademien för att främja kunskaper och sympati för kurdernas sak.

Efter min bosättning och flyktingskap i Sverige (September 1967) kom vi att känna varandra närmare och träffades i olika sammanhang. Han var en mycket intelligent med mycket skarp intellekt och glad person. Tyvärr,

efter mars 1970 Avtalet mellan irakiska regeringen och den kurdiska motståndsrörelsen för autonomi, upplöstes Svenska Kurdkommittén pga dess huvuduppgift var att samla och skicka humanitär hjälp till irakiska Kurdistan under kampen och att informera den allmänna opinionen om denna kamp.

Olof G Tandberg skrev en hel del artiklar och böcker om kurderna. Tillsammans med doktor Selahaddin Rastgeldi gav han ut ”*Det glömda kriget, rapport från Irakiska Kurdistan*”. Hans sista var: *ABC om Kurdistan: en personlig redovisning*, med foto av Georg Kristiansen, 2008, Apec. Jag hade äran att han bad mig granska boken och komma med synpunkter

före publiceringen. Han också skrev: *Jordens förtryckta: etniska minoriteter i världen*, tillsammans med Andres Küng, 1970.

En av de starkaste minnen jag har av Olof G. Tandberg var när han besökte oss (min framlidna fru Agneta och mig), i College Park – University of Maryland, utanför Washington, DC, när jag var 1976–1977 i ett år. Det var på hösten 1976. Han hade kommit till Washington på Vetenskapsakademiens vägnar. Han stannade två nätter hos oss. Gamle Mustafa Barzani, ledaren för den kurdiska motståndsrörelsen i Irak hade fått lungcancer och kom till Washing-

ton för medicinsk behandling. Det var efter rörelsens upplösning som ett resultat av överenskommelsen mellan Iran och Irak (6-mars Alger-avtalet mellan Shahan och Saddam Hussein i Algeriet). Olof G bad mig att ordna ett möte för honom med Barzani. Det ordnade jag. Efter mötet, var han mycket berörd att se "Bergens Örn" i det svaga tillståndet och hade stora svårighet att sova den natten.

Jag kommer alltid att vara tacksam för vad Olof G Tandberg gjorde till stöd för kurdernas kamp och Jag är säkert att det kurdiska folket kommer att respektera och värda hans minne i all framtid.

Bîranînek

Joyce Blau,
Cemşîd Heyderî,
Olof G Tandberg

Min Olof le Konfransî Sockholm nas kir, salî 1991, çunke min beşdarî konfrans bûm û raport le ser kurdên Sovyetî min amade kirdibû, lew wêneye legel Joyce Blau bahsî zimanî kurdîman dekir Olof hat, yadî bexêr zor xizmetî kurdanî kirdiwe.

Cemşîd Heyderî

Maria Leissner vid minnesstunden

Maria Leissners tal

**Kära Ulla och hela Olofs familj
som är med oss idag,
kära vänner som är här för att
hedra Olof,**

Å styrelsens vägnar vill jag uttrycka tack för att ni valt att förlägga minnesstunden här och hälsar er varmt välkomna.

Vi människor tycker om att dela upp saker i motsatspar. Vetenskap å ena sidan, och humanitärt känslomässigt engagemang ses som oftast två helt skilda områden. Denna dichotomi är en del av vår världsbild: antingen ser man på världen från ett torrt faktabaserat vetenskapligt perspektiv eller så tar man människan och hennes civilisation som utgångspunkt.

Och så finns de de människor som använde sin plattform inom kunskaps- och fakta-världen som utgångspunkt för ett livslångt engagemang i människokärlekens tjänst, mot förtryck och för frihet. Den sortens människa som fascinerades av vetenskapen men älskar människan, som låter värderingar följas av handling.

En sådan person var Olof.

Jag lärde känna Olof i samband med att kommittén för Kurdernas Mänskliga Rättigheter startades. Inte den första på 60-talet utan den Thomas Hammarberg drog igång på sent 80-tal som ett svar på dels den utsatthet som kurder i Sverige upplevde i och med de

ogrundade anklagelserna om ett kurdspår i mordet på Olof Palme, och dels på den anfallsvåg mot kurder i Irak som Saddam Hussein iscensatte i slutet av 1980-talet. Självklart var Olof, som redan 20 år tidigare engagerat sig för kurder, en pelare i det arbetet. För Kurdiska biblioteket var han en omistlig stöttepelare från det att Nedim Dagdeviren började bygga bibliotekets första nätverk. Olof var aktiv i vår vänförening från allra första början och en del av vår grundmylla. Biblioteket är den i titlar räknat största internationella institutionen för kurdisk litteratur och kultur som är öppen och tillgänglig för allmänheten, en resurs för den stora grupp svenskar med kurdiska rötter likaväl som för internationella forskare och kurder i hemländerna och i diasporan. Som Jamal beskrev, det ni ser runt omkring er är en del av Olofs livsverk.

Alltid varmt engagerad, en klok nestor, en pålitlig grundsten, bidrog Olof till att skapa en djup förankring i det svenska samhället för kurdernas sak. Den brygga han byggde mellan Bergianska trädgården och aktivism för mänskliga rättigheter skapade en djupare legitimitet för kurdernas sak. För det är vi honom djupt tacksamma.

Vår tid kan tyckas mörk, men under Olofs tid på jorden vågar jag påstå att världen blivit bättre. Avkolonialiseringen på 60-talet. Demokratin som vanns i Europa mellan 70 – 90-talen. De mänskliga rättigheterna är starkare förankrade idag. Apartheid i Sydafrika har fallit. Respekten för minoriteter är starkare och djupare än tidigare, både i Sverige och i internationell rätt.

Alla dessa skeenden är inte resultat av en människas arbete. De är heller inte resultat av politiska ledares enskilda beslut. Nej, detta är frukter av en samhällsbred paraply-koalition mellan olika grupper inom och utom länder, som samverkar för förändring. Så tvingades apartheidssystemet på knä. Så har demokratin vunnits i en rad länder. Olof var ett kitt i många sådana koalitioner, en brygga mellan etablissemang och aktivism som gav kraft och legitimitet åt förändringskraven.

Arbetet för kurdernas rättigheter, kampen mot apartheid, för minoritetsgrupper av olika slag, engagemanget i etnografiska museet och mycket mer reser en fråga: Vad var grunden till Olofs livslånga mission? Jag googlade och hittade en rolig artikel som

Olof 1959 skrev efter sitt år i USA som Rotary-stipendiat som kanske är en del av förklaringen. Och jag känner igen mitt eget uppvaknande efter ett års high school-studier i USA. Att exponeras för en annan och mer mångsidig kultur som ung och tvingas se världen ur någon annans perspektiv, att komma in med en mer kritisk blick som förstagångsbesökare, det grundade för mig själv ett livslångt engage-

ment och kanske det hade samma betydelse för Olof.

Jag vill å Kurdiska bibliotekets vägnar uttrycka ett djupt känt tack till Olof för hans viktiga livsgärning, för hans livslånga politiska och moraliska ledarskap. Det har betytt så mycket för vår institution, för kurder i Sverige och i världen och för alla oss som är övertygade om att det går att göra världen till en mänskligare plats.

Maria Leissner tänder ljus vid minnesstunden för Olof G Tandberg.

BARZANI HEADQUARTERS

MASOUD BARZANI

Date; 5rd April 2024

In the Name of God, the Most Gracious, The Most Magnificent

Dear Tandberg Family,
Dear Friends,

It is with heartfelt gratitude that you gather today to pay homage to the memory and contributions of the esteemed Dr. Olof G Tandberg, a luminary whose life was dedicated to championing the rights of humanity for justice, peace, and freedom. His departure from us last February has left a void that resonates deeply within our hearts.

Dr. Tandberg was not merely an acquaintance; he was a cherished friend who empathized with the plight and struggles of the Kurdish people. Since the mid-sixties, he embarked on a resolute campaign across Sweden and Europe, igniting international awareness toward the Kurdish quest for freedom and justice through the Swedish Kurd Committee, an organization he co-founded.

Having had the privilege of knowing Dr. Tandberg intimately, I witnessed firsthand the unwavering dedication he poured into advocating for the Kurdish cause within

the media and civil rights spheres of Sweden. His relentless efforts significantly influenced the Swedish Government's supportive stance towards the Kurdish populace.

In extending my deepest condolences to Mrs. Tandberg, their children, and the entire Tandberg family, as well as to our own community and the Kurdish people at large, we recognize the profound loss we collectively endure. While we mourn the departure of a dear friend and ally, his legacy of service and achievements in uplifting our people shall forever endure in our collective consciousness and hearts.

Dr. Tandberg shall be remembered as an indomitable proponent of peace and camaraderie among the nations of the world. We are privileged and honored to have crossed paths with such an extraordinary individual as Dr. Olof G Tandberg.

May the Almighty bless his soul abundantly.

Yours Respectfully,
Masoud Barzani

به‌ناوی خودای به‌خشنده و میهره‌بان

ئاماده‌بوونی به‌ریز...

زۆر سوپاسی هه‌موولایه‌کتان ده‌کهم که لێره وه‌ک وه‌فایه‌ک بۆ یادکردنه‌وه و پزیزگرتن له هه‌ول و ماندوو‌بوونی مروۆتیکی مه‌زن و که‌سایه‌تییه‌کی خۆشه‌ویست کۆبوونه‌ته‌وه که به‌داخه‌وه ئیستا له‌ناوماندا نیه و زۆر به‌داخه‌وه له مانگی شوباتی رابردوودا کۆچی دوا‌ی کردووه. (دکتۆر ئوولوف چه‌ی تاندبیزگ) دۆستیکی راسته‌قینه‌ی گه‌لی کورد بوو، زۆر به‌ باشی له نازاره‌کان و ره‌وایه‌تی دۆزی گه‌له‌که‌مان تیگه‌پشتیوو. هه‌ر له شه‌سته‌کانی سه‌ده‌ی رابردو له‌ریگه‌ی جۆراوجۆره‌وه هه‌ولی ناساندنی دۆزی کورد و ده‌ستبه‌رکردنی یارمه‌تی بۆ کورد له ناوه‌نده‌کانی سوید و ئه‌وروپا و جیهانی داوه. (دکتۆر تاندبیزگ) له‌ریگه‌ی کۆمیته‌ی کوردی یه‌کیک بووه له بنیاتنه‌رانی په‌یوه‌ندی له‌نیوان گه‌لی سوید و گه‌لی کوردستان. خۆبه‌خشانه‌ خۆی بۆ ناساندنی خه‌بات و داواکارییه‌کانی گه‌لی کورد ته‌رخان کردووه.

من له نزیکه‌وه (دکتۆر تاندبیزگ)م ناسیوه و ئاگادارم که چهنده په‌رۆشی کورد بوو و چۆن له‌ریگه‌ی نووسین و میدیا و کاری مه‌دنه‌ی و فه‌رمی هه‌ولی داوه به‌ تایبه‌ت کۆمه‌لگه‌ی سویدی له‌گه‌ل کورد ئاشنا بکات و کاریگه‌ریی هه‌بیت له‌سه‌ر بریار و هه‌لو‌بسته‌کانی حکومه‌تی سوید له‌به‌رانه‌ر کورد.

لێره‌دا به‌ ده‌رفه‌تی ده‌زانم سه‌ره‌خۆشی له‌ هاوسه‌ری (دکتۆر تاندبیزگ) و منداله‌کانی و هه‌موو دۆست و ئاشنایانی و، ئاماده‌بوونی ئه‌و مه‌راسیمه‌ بکه‌م و خۆم به‌ هاوبه‌شی خه‌میان ده‌زانم. گه‌لی کورد دۆستیکی گه‌وره‌ی له‌ده‌ست دا به‌لام یاد و کار و ده‌ستکه‌وته‌کانی هه‌میشه‌ به‌ زیندوویی ده‌میتنه‌وه. ژیا‌نی (دکتۆر تاندبیزگ) بۆ هه‌موومان وان‌ه‌ی مروۆدۆستی و ئاشتیخوازییه. پیزانینمان بۆ ماندوو‌بوون و دۆستایه‌تی ئه‌و مروۆقه‌ مه‌زنه‌ هه‌یه و شانازیی به‌ دۆستایه‌تی و ناسینی ده‌که‌ین.

رۆچی شاد بیت...

له‌گه‌ل پزیزمدا

مسعود بارزانی

**Dear friends,
It is with great sadness that
I have learned of the passing
of my friend Olof Tandberg.
I extend my heartfelt
condolences to Mrs. Tandberg,
as well as to their children and
grandchildren.**

My friendship with Olof dates back many years. I no longer recall how I first met him on an autumn day in 1966 in Paris. At that time, Olof served as the Secretary-General of the Swedish National Commission for UNESCO, a role he shared with the delegation representing the five Scandinavian countries at UNESCO. He often humorously remarked, “We (Icelanders, Norwegians, Danes, Finns, and Swedes) are united like five fingers in a glove.”

During our initial encounters, Olof was deeply concerned about the publication of the book “The Forgotten War: Report from Iraqi Kurdistan,” which his friend Dr. Rastgeldi had just completed. This book was scheduled to be released in Stockholm a year later, with Olof providing the preface. In Paris, he had reached out to the Robert Laffont publishing house, which

seemed open to considering a potential French edition. During a mission to London, he also engaged Allan & Unwin Ltd and Paul Harrap & Co. for an English edition of the same book.

Throughout his numerous missions in Paris, Olof met with Emir Kamuran Bedir Khan and Father Thomas Bois, establishing long-lasting friendships around the Kurdish question. I no longer recall whether he personally met Dr. Mahmud Osman, the special envoy of General Mustafa Barzani, to Europe and the United States. However, he invited Dr. Mahmud to visit Stockholm in April 1967 and explore other Scandinavian countries. It was during this time, through his interactions with Dr. Mahmud, that Olof raised awareness about medical aid for the Kurds through the Swedish Red Cross.

For his missions to the United States and the United Nations, Olof advised Dr. Mahmud Osman to meet with the Swedish Ambassador Sverker Astrom, who headed the UN Delegation. Additionally, he recommended meeting the representative from Iceland, Mr. Vollum Seltjarne-si. Notably, a “Kurdish Committee” had been established on December

Joyce Blau, Dr. Cemşid Heyderî, Olof G Tandberg

28, 1966, in Reykjavik, presided over by Ambassador Helgi P. Brien and Vice-President Pall V.G. Kolka, a physician and writer.

Above all, Olof was a compassionate humanist who cared deeply about all human issues. Let me share one episode: In 1966-1967, he took a keen interest in the severely injured Dominican handicapped individuals during the insurrection against General Imbert Barrera in Santo Domingo. These individuals needed medical care in France. Olof advocated for their case with Mrs. Birgit Nielsen, the Danish Secretary-General at UNESCO, who was

also concerned about disability-related matters. During a mission to London, he presented the issue to Amnesty International, which also directed him to another organization, “Les Pauvres de la Terre,” led by Lady Sainsbury in London. This organization specialized in providing aid to disabled veterans in Vietnam and was willing to extend its support to those in Santo Domingo.

This was Olof Tandberg—an unwavering friend of the Kurds, a humanitarian always ready to act and support those who, near or far, strive for a better and more just world.

Joyce Blau

A speech by Jamal Alemdar at the memorial meeting for Olof Tandberg held at the Kurdish Library in Stockholm on April 5th, 2024

Dear Ulla, Ebba, Johan, and Axel Tandberg,
Dear friends,

We are gathered here today to remember a very special person who left us with extreme sorrow and left behind a big void that cannot be filled. On the other hand, Olof left us with valuable memories and feelings of love, passion, and respect. We are remembering a man who affected every one of us through his warmth, wisdom, and generosity. This man is Olof G Tandberg.

How and when did I first meet Olof?

I arrived in Sweden on April 30, 1965, fleeing from the grip of the Turkish police. At that time, very few people in Sweden had heard about the Kurds or even seen one. The big question occupying my mind was: How can I reach the Swedish public opinion and inform them about the plight and suffering of my people? I started by writing an article to be published in *Aftonbladet*, including my contact

information for those who were interested in knowing more about the Kurds and their sufferings.

A lady called to say, "My name is Marta Hansson. I want to help the Kurds in any way you suggest."

My suggestion was simple: to form a committee consisting of Swedish personalities who are familiar with the Kurds or defenders of oppressed people.

Marta said, "I know exactly the person you are looking for. His name is Dr. Olof G Tandberg, who has written many books about oppressed people in different parts of the world, such as India and Africa."

We met at the headquarters of Natur och Kultur publishing house to discuss establishing the committee and who should be invited to join it.

At the first meeting, it was decided to elect Marta Hansson as President, Olof G Tandberg as Vice President, and Jan Norlander in charge of finances. I was appointed to be the link between the committee and Kurdistan, providing news

and updated information about Kurdistan.

The committee was inaugurated at a press conference, which received an outstanding reception from the Swedish public and media. From that moment, the Kurdish issue started to capture more and more interest from the Swedish public.

The Committee decided to send Dr. Sahaddin Rastgeldi to Kurdistan as a representative to witness and report a first-hand account of the situation in Kurdistan. As a result, a book was published titled *The Forgotten War*. The committee started contacting humanitarian organizations, politicians, unions, etc., collecting and sending medicine, clothes, and food to Kurdistan.

One day, Olof asked me to join him to meet his friend and counterpart in Finland, Mr. Kalevi Sorsa, the General Secretary of UNESCO in Finland, who was interested in establishing a similar committee in Finland. It was Mr. Kalevi Sorsa who later became Foreign Minister, Prime Minister, and eventually the President of Finland.

Kalevi said, "As far as I know, we don't have any Kurds in Finland." I reacted, "I will visit Finland whenever you need me," I said. He went

back to establish the Finnish Kurd Committee. Several well-known personalities joined, including Professor Kastari, ex-Minister of Justice; Kalevi Sorsa as Vice President; Mr. Gönberg, the head of Finland's Swedish TV; and Mrs. Janicke, the secretary.

The committee started working after it was inaugurated at a press conference, which created a serious diplomatic conflict between Finland and Turkey, but the committee continued its activities nonetheless.

Olof did a lot for the Kurdish people. It was evident from the warm reception he received when he was invited to Kurdistan together with Ulla. President Masu'd Barzani refused to call Olof a friend but rather a real and genuine friend. We have many friends nowadays, but Olof was a true friend, a friend during the dark and difficult days of Kurdistan.

Let us remember Olof in the same way he used to receive us, with laughter, love, passion, and optimism that spread wherever he was.

May almighty God bless his soul and grant Ulla, Ebba, Johan, and Axel Tandberg, and all of us, strength, and patience in these difficult days.

Om Olof Gudbrand Tandberg

Första gången jag mötte Olof G, som han benämnde sig själv, var år 2007.

Han kom in som ett yrväder, om jag får använda en känd författares inledning, i min studio på Söder i Stockholm. ”Hej! Jag heter Olof G Tandberg och jag ska skriva en bok om kurderna och jag vet att du har en massa bilder från dina reportageresor i Kurdistan”.

Jag blev mycket förvånad över att han stod här mitt framför mig. Jag hade nämligen läst hans och Andres Kungs bok ”Jordens förtryckta” om etniska minoriteter i världen. Boken gavs ut på bokförlaget Aldus 1970. Den användes i universitetsstudier i etnologi och ingick i litteraturlistan och var den första jag läste på svenska om kurderna. Olof hade bland annat skrivit texten om kurderna.

Olof G Tandberg var senare med och grundade kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter.

Nu mötte jag honom för första gången, 37 år senare, i färd med att skriva en ny bok om kurderna.

Han gav ett skärpt och vänligt intryck och självklart fick han välja bland mina bilder.

Året efter kom boken ”ABC om Kurdistan” ut på Apec Förlag. Med Olofs text och mina bilder.

Olof och jag hade många möten efter detta. Jag blev introducerad i hans familj i Bergianska trädgården där han och Ulla bod-

de. Bostaden var en tjänstebostad, eftersom han arbetade som utlandssekreterare i Vetenskapsakademien och var fil lic.

Han kallade skämtsamt bostaden Tandbergianska trädgården och den blev mötesplats för många trevliga och intressanta diskussioner. Han och Ulla startade Bergianska Trädgårdens vänner och Olof var ordförande i många år.

Olof hade som jag norska rötter och han blev småningom ordförande i Svensk-Norska föreningen, en uppgift han hade i tio år, och han skötte den med den äran och han fick utmärkelser? från den norska kungen.

Sent i Olofs liv ville han att vi skulle göra en reportageresa till Shetlandsöarna, där det fanns en livaktig norsk kultur, bevarad ända sedan 800-talet.

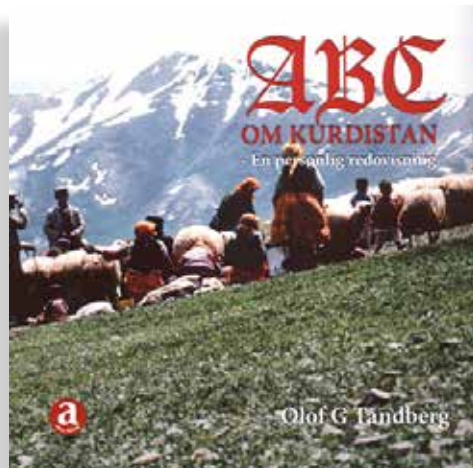
Georg Kristiansen

Hälsan svek honom dock, men han och Ulla gjorde många andra resor runt om i världen.

Bland annat till Kurdistan där han mottog ett pris från presidenten Massud Barzani.

Georg Kristiansen

Fotograf

En dikt av Mem Xelîkan

Serenad

*Vid foten av ett berg
Han lutade sig tillbaka mot en sten
Serenad för får och getter
I en kurdisk ton han höjde flocken
Ljudet av herdens flöjt
Det spred sig långsamt i öknen och bergen
Jag var en av dessa lyssnare*

Ingela Karlsson med Vladimir Dikanski, medan hon läser poesi spelar Vladimir musik på Kurdiska biblioteket, vid minnesstunden 5 april 2024, Foto: Roza Kurdi

HYLLNINGSDIKT till Olof G Tandberg

av Ingela Karlsson

Olof G Tandberg- en trågen världsförbättrare
Utförde den bästa diplomati
Mänskliga rättigheters geni
En sann idealist
Sanningens journalist
Minoriteters försvarare
Kompromisslöst rättvisans bevarare
Bjöd på humor och klokhet
Mötte livets allvar med djupaste ansvar
Intelligens och briljans
Möjligheternas förebild
Idealist, realist och humanist
Kurdiska bibliotekets pelare och altruismens hellre
Tack, Olof för att du spred och sprider hoppets ljus
i världens alla hus

Ingela Karlsson, foto: Roza

Mina minnen av Olof G Tandberg

Han utstrålade en klarhet och självklarhet.

En tro på människans styrkor och förmågor att agera, förbättra, ingripa och drivas av en tro att man kan göra stora verk både i liten och stor skala på denna planet.

Djup seriositet och en stark livsglädje som förhöjdes av humor. Ett resultat av nyfikenhet, kunskap och handlingskraft.

Intelligens, briljans och världsvanans elegans.

Mod, hängivenhet och livskraft in i det sista.

Axel Tandbergs tal vid minnesceremonin

Mina damer och herrar
– vänner.

Det är många känslor som bubblar upp en kväll som denna. Sorg, tacksamhet, glädje, kärlek är några.

För det är ju så att vi har kommit fram till en plats och tidpunkt i våra liv som kan liknas vid en tågstation vid en järnvägsknut där det är dags att byta tåg. En station där många av oss samlas för att vi ska vidare på olika tåg, men av oss har bestämt sig för att stanna kvar och utforska vad som finns utanför stationen.

Det blir en tid för avsked, en tid då vi gråter när vi behöver gråta, berättar historier om vår tid tillsammans för att på så sätt ge oss glada minnen som vi kan ta med oss när vi, som inte kan stanna kvar, går ombord på nästa tåg för att fortsätta vår färd på livets järnväg.

Vi har nu fått lyssna på många personer som har berättat sina historier om Olof G Tandberg,

som var vår make/pappa/svärfar/morfar/farfar.

Och jag kan säga att det inom mig har bubblat upp mycket känslor. Sorg, tacksamhet, glädje och kärlek.

Känslan av sorg

Vi inom familjen känner fortfarande vår personliga sorg där det är tystnaden och saknaden i vardagen som är den stora faktorn. Det är där i tystnaden som gråten och stillheten gör att vi tappat fotfästet för ett tag.

Dessutom så har vi kurdernas sorg, där återigen tystnaden och saknaden är den stora faktorn. Tystnaden då en förkämpe har tappat sin röst och saknaden av en nära vän, blir större när man känner att den behövs.

Tacksamhet

Denna kväll påminner mig även om att jag känner en tacksamhet till min pappa. Tacksamhet

Olof G Tandberg

för att min pappa gav mig så mycket av världen i en tid då vi som människor inte kunde komma ut i världen. Min pappa lät i stället världen komma hem till oss. Han reste mycket i sitt jobb, och vi saknade honom när han var borta och det var ofta. Men i gengäld fick vi ta del av historier om många platser som låg långt borta när han kom hem.

Men det var inte nog med det, vi fick också ta del av världen när den kom hem till oss. När personer som exempelvis Selahaddin Rastgeldi, Jamal Allamdar och

Omar Scheikmus dök upp i vårt vardagsrum så blev världen helt plötsligt mindre, mer begriplig och förståelig. Vi fick höra historier om världens hemsckheter, historier om hopp och lärde oss förstå att det finns olikheter om hur man uppträder och vad man äter:

Ett exempel på detta var Jamal dök upp med en Saudisk prins i vårt hem. Familjen satt fascinerad i vårt vardagsrum och pappa går ut för att hämta något. Min bror, Johan, vill göra sig nyttig och bjuder på choklad, prinsen

tar inget först, utan livvakterna tar en bit samtidigt som pappa kommer in i rummet igen och utbrister ”Stopp, inte den chokladen – det är alkohol i den!” Snabbt läggs bitarna tillbaka och vi lärde oss om att man inte dricker/äter alkohol som muslim.

Men tacksamhet är också något som denna samling är ett uttryck för, tacksamhet för ett aldrig sinande stöd för ett Folks rätt till ett eget språk, en egen kultur, en rätt till existens.

Att få motta bevis på tacksamhet från andra under sin livstid är det inte många som får uppleva. Men pappa fick det, det visar inte minst det faktum att Pappa och Mamma fick en inbjudan av Presidenten i Regionen Kurdistan att i september 2004 besöka Kurdistan, något som de självklart gjorde. Vidare har han fått ta emot hedersbetygelser av kurder, dels när han blev utsedd som till Årets Kurdvän Hedersomnämnannde på 2006s år Kurdgala eller när han fick Kurdiska Riksförbundets hederspris 2018 – två hedersbetygelser som jag vet värmdes min pappas hjärta.

Men även detta, när representer för det kurdiska folket och dess vänner har valt att genomföra denna minnesstund här, omgivna av något som pappa älskade – böcker och kultur – är ett tecken på en tacksamhet som inte vill ta slut.

Detta för mig till nästa känsla

Glädje

Genom att samlas här i dag och se er alla, höra alla tal, sång, musik och inte minst alla ni som är här idag ger mig glädje. Att jag får, praktiskt och påtagligt, se vad min pappa har betytt för er är omvälvande och glädjande.

Det är också glädjande i den bemärkelsen att det visar att han har levt ett liv värt att leva. Ett liv som inte endast gagnade honom själv, utan ett stort flertal andra. Unga som gamla, kvinnor som män. Många som inte har haft en röst i världen, de svarta under apartheid, indier i Afrika, men framförallt Det kurdiska folket.

Slutligen så kommer jag till -

Kärleken

Pappa älskade verkligen oss i sin familj. Han njöt när vi var sam-

lade och höll gärna ett tal vid middagarna, kryddat av ett par citat från en poet eller statsman, där han på så sätt försökte utbildad oss i den värld som han ansåg vara viktig – kulturen och förståelsen. Om han till fullo lyckades, det kan vi som den familj vi är diskutera. Men detta var något vi faktiskt gjorde – även om vi inte alltid var överens, bröt vi bröd samman och diskuterade det som behövdes diskuteras.

Men i familjen måste vi också räkna in Kurderna, det kurdiska folket och dess företrädare – för ni har alltid varit närvarande un-

der min livstid. Jag är född 1969, och pappas kamp och kärlek för kurderna väcktes tidigare än så, om vi måste sätta ett årtal får det bli bildandet av Svenska Kurdkommittén 1966.

För mig är det naturligt att diskutera kurdernas rättigheter och felsteg som om det vore min bror eller systers rättigheter eller felsteg. Och som med alla andra familjer - vi gör inte allting rätt, men vi diskuterar, bryter bröd och samlar oss, som den familj vi är.

Ett annat exempel på att kärleken till kurderna är en del av mitt liv med pappa är att vilken

Axel Tandberg med systemn Ebba, hans familj och Roza Kurdi

historia eller situation som helst, kunde bli en historia eller en situation som berör kurderna.

Bara för att nämna en som ligger mig speciellt om hjärtat var när mamma och pappa för första gången fick träffa min stora kärlek - Loa, den kvinna som kom att bli min fru. Loa är från Island och när detta kommer på tal vid deras möte skiner pappa upp och frågar om hon känner Erlandur Haraldsson – en man som försökte driva den kurdiska frågan på Island.

Men åter till känslan av kärlek - störst av allt är den kärlek som vi känner att NI har gett uttryck för idag. Vi som den kvarvarande familjen känner att det är inte bara vi som har älskat och älskats

av pappa – det har även ni. Det är därför inte bara vår sorg, utan även er. Denna gemenskap gör, konstigt nog, att sorgen blir lättare att bära – för sorgen är som en stor sten, om du bär den själv så kan den bli övermäktig, men om man är fler som delar på bördan genom att berätta sin historia om den döde och på så sätt lyfter vi alla stenen så blir den lättare.

Så innan vi alla går ombord på de av livets tåg som kommer föra oss vidare på livets järnväg vill jag bara säga:

Vi i den närmaste familjen kommer alltid att bära vår sten, men tack vare er har den blivit lite lättare att bära – och för det kan vi bara säga TACK.

Anne Murray

Anne Murrays tal

Olof G hade ett stort hjärta. Det ägnade han främst åt minoriteter och förtryckta. Därav hans intresse för Etnografiska museet.

Han var en mycket uppskattad ordförande i museets vänförening under åren då museet skulle bygga nytt hus och vidareutveckla verksamheten. Han hade en tid också en plats i museets styrelse vid en tid då museet var en egen myndighet. Nu ingår museet i myndigheten Världskulturmuseerna.

Olof G hade också en varm och god humor som gjorde hans sammanträden trevliga. Då jag blev involverad i Kurdiska biblioteket, efter min/vår utställning om kurdisk kelim, hade jag omedelbart en fin vän i Olof G med hans långvariga engagemang för den kurdiska frågan.

Jag saknar en varm vän och famn.

Anne Murray

Fd. Intendent på Etnografiska museet och fd ordförande i Stiftelsen Kurdiska biblioteket

Svenska kurdkommittén¹

I mars 1966 var jag med att konstituera den svenska kurdkommittén i Stockholm för att ge humanitär hjälp åt den svårt drabbade civilbefolkningen i irakiska Kurdistan. Bakom kommittén stod representanter för Utrikespolitiska föreningen i Stockholm, Sveriges studenters FN-förbund, Sveriges Ungdomsorganisationers Landsråd, Svenska FN-förbundet, Fredshögskolan och kurdiska flyktingar i Sverige. Jag blev kurdkommitténs vice ordförande.

Vi samlade in objektiv information och kom till den bestämda uppfattningen att det i norra Irak begick utplåning genom folk-mord så som begreppet definieras i FN-stadgan och i "Genocide traktatet". Vi begärde att FN och Röda Korset skulle skicka observatörer till det krigshärjade området och att humanitär hjälp under betryggande skydd skulle ges till äldre, kvinnor och barn. Ett nordiskt insamlingsarbete gav gott resultat. I samarbete med svenska Röda Korset, Röda halvmånen och stiftelsen Natur

och Kultur skickades en betydande hjälpsändning. Dr. Selahaddin Rastgeldi från vår kommitté var på plats i Kurdistan/norra Irak och såg till att hjälpen nådde fram.

Vi fick efter hand hjälp av Stockholms stad till lokal och byggde upp ett bibliotek med tonvikt på den kurdiska kulturen. Biblioteket omfattar i dag ungefär 12.000 böcker på 30 olika språk.

Sedan länge har kurdkommitténs arbete övertagits av andra. Men jag är fortfarande engagerad i kurdernas problem och möjligheter.

Som Kurdvän i Sverige erhöll jag 2006 års Hedersutmärkelse med följande motivering:

"Olof G Tandberg. Han var med och bildade Svenska Kurdkommittén, den första solidaritetskommittén för kurderna, och det var redan 1966, då den kurdiska frågan var okänd i Sverige. Under de fyra decennier som gått sedan har han oavbrutet verkat för att kurdernas situation inte ska falla i glömska, detta också un-

¹ Ur boken *Bokslut* Olof G Tandberg

der den tid då det pågick ett krig i södra Kurdistan, ett krig glömt av opinionen. Genom sitt arbete i Unesco-rådet, och genom ett stort antal artiklar i tidningar och samt i böcker har han ihärdigt arbetat för att hålla den kurdiska frågan vid liv. Han är en till kurderna hängiven och trogen vän” - skriver - **Taha Barwary**, Idrotts- och ungdomsminister, Kurdistans Regionala Regering

Taha Barwarî och Olof G Tandberg,
Kurdgalan i Sverige 2006

2018 erhöll jag Kurdiska Riksförbundets Hederspris - med följande motivering;

”För ett mycket givande, mångsidigt och livslångt arbete för kurdernas sak, kultur- och frihetssträvan. För sin roll i grundandet av flera svensk-kurdiska stödorganisationer för kurdernas kamp

sedan 1960-talet. För sina insatser att samla humanitär hjälp under de otaliga tragedier som har drabbat det kurdiska folket under de senaste decennierna och för sina outtröttliga insatser för att informera och skriva om kurdernas situation till media i såväl Sverige som internationellt.”

Bilal Görgü, Keya Izol, Olof G Tandberg och Jamal Alemdar,
Kurdiska Riksförbundets Hederspris 2018

Jamal Alemdar, Olof G Tandberg och Keya Izol

Kurdiska Riksförbundet

2018-03-26

Ärade **Olof G Tandberg**

Det var en stor ära att ha dig med oss i vår Newrozfirande i Blåhallen och tackar dig hjärtligt för din medverkan.

Din närvaro förstärker vår kamp för frihet och rättvisa. Ännu en gång stort tack.

Bästa hälsningar

Keya Izol

Ordförande för Kurdiska riksförbundet

www.fkks.se
info@fkks.se

Svensk-kurdiska
Vänskapsföreningen

Ingela Karlsson,
Shermin Bozarlan,
Olof G Tandberg,
Altun Basaran,
Servan Eda Bozarlan

Kultur-peshmerga: Olof G Tandberg

Första gången jag träffade Olof var 2007 på kurdiska biblioteket, på Skeppsholmen för att diskutera bildande av Svensk-kurdiska Vänskapsföreningen.

Vi var några personer; Ove Rådberg, Olof Tandberg Anne Murray, Pia Höjeberg, Alî Çiftçi, Newzad Hirori och jag.

På mötet upplevde jag Olof som en glad och positiv person och det var lätt att prata med honom. Hans vänlighet visade att han brinner för kurdfrågan.

Han var humoristisk och var lätt att få prata med. En person som jag fick förtroende för.

Sedan vi har bildat föreningen brukade vi ha möten med föreningsmedlemmar och ordnade olika kulturaftnar. Han brukade delta i

flesta av våra kulturaftnar och även årsmöten.

Kultur-peshmerga var hans förslag. Eftersom jag var kassör i föreningen ringde han en gång och sa att vi borde göra ngt just för Kurdiska bibliotek för att rädda bibliotek. Han sa att bibliotek är ett kurdiskt kulturarv som ska bevaras.

Bilden är tagen på en Newroz-firandet, 2010 på Kurdiska biblioteket. Samma år då hade vi ordnat en stödgalä för biblioteket. Det var hans förslag då har vi samlat in pengar till Kurdiska biblioteket.

Han var en riktigt kurdvän. Han kommer alltid finnas i mitt minne. Mina tankar går till hans familj, speciellt till Ulla.

Altun Basaran

Om Olof G Tandberg i svensk media

Förre utlandssekreteraren hos Kungliga Vetenskapsakademien, fil lic Olof G Tandberg, Stockholm, har gått bort 92 år gammal. Han efterlämnar sin hustru Ulla, född von Friesendorff, samt barnen Johan, Ebba och Axel med familjer.

Det var på våren 1969 och Olof G Tandberg var generalsekreterare på Svenska Unescorådet. Rådet hade just inordnats under utbildningsdepartementet, något som inte roade den frihetsälskande Olof. Så bytte han också året efter Kanslihuset i Gamla stan mot Vetenskapsakademien ute i Frescati. Där, i den vackra professorsvillan i Bergianska trädgården kom han att förbli till sin bortgång, med avbrott för somrar i familjens fina Skånegård i Bösteläge.

Diplomaten och författaren Ingmar Karlsson skriver i sina memoarer om Olofs ”glada lynne” som kunde förgylla den gråaste arbetsdag, men han framhåller också att Olof var den förste i Sverige som uppmärksammade kurdernas situation. Olof medverkade i bildandet av Svenska kurdkommittén som bistod de

förföljda kurderna med mediciner och nödutrustning.

Tillsammans med framlidne doktor Selahaddin Rastgeldi gav han ut ”Det glömda kriget, rapport från Irakiska Kurdistan” på Natur & Kultur och med dess ägare Märta Hansson som ivrig sponsor. Han medverkade även till bildandet av Svenska kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter 1989 samt var aktiv tillskyndare till bildandet av Kurdiska biblioteket 1997 och ledamot av dess vänförening.

Engagemanget för kurderna behöll Olof livet igenom. Men engagemanget sträckte sig också till den indiska minoriteten i Östafrika och inte minst till kampen mot apartheid i Sydafrika samt förde honom till styrelsen för Etnografiska museets vänförening, där han var aktiv ordförande under 1980-talet.

Alltid aktiv, iderik och optimistisk tog Olof sig an nästa projekt; etablerandet av International federation for science (IFS), en stiftelse som ännu består, till stöd för grundforskning i tredje världen. Men Olofs tid räckte också till för ”det lilla livet” som han skildrade i en biografi över sin farmor Lina Jonn, framstående kvinnlig fotografipionjär.

Om någon förtjänat epitetet ”en sann humanist” så var det Olof G. Han föll inte alltid den formella makten på läppen men han slöt sina minsta bröder till sin famn. Så belönades han också av såväl av den Humanistiska föreningen som av det kurdiska självstyret i Irak.

Vi saknar honom oerhört i denna nya, bistra tid.

Thomas Hammarberg
Maria Leissner, Anne Murray
Jan Axel Nordlander
Omar Sheikmouss

Olof G Tandberg

Förre utlandssekreteraren hos Kungliga Vetenskapsakademien, fil lic Olof G Tandberg, Stockholm, har gått bort 92 år gammal. Han efterlämnar sin hustru Ulla, född von Friesendorff, samt barnen Johan, Ebba och Axel med familjer.

● Det var på våren 1969 och Olof G Tandberg var generalsekreterare på Svenska Unescorådet. Rådet hade just inordnats under utbildningsdepartementet, något som inte roade den frihetsälskande Olof. Så bytte han också året efter Kanslihuset i Gamla stan mot Vetenskapsakademien ute i Frescati. Där, i den vackra professorsvillan i Bergianska trädgården kom han att förbli till sin bortgång, med avbrott för somrar i familjens fina Skånegård i Bösteläge.

Diplomaten och författaren Ingmar Karlsson skriver i sina memoarer om Olofs ”glada lynne” som kunde förgylla den gråaste arbetsdag, men han framhåller också att Olof var den förste i Sverige som uppmärksammade kurdernas situation. Olof medverkade i bildandet av Svenska kurdkommittén som bistod de förföljda kurderna med mediciner och nödutrustning.

Tillsammans med framtidne doktor Selahaddin Rastgeldi gav han ut ”Det glömda kriget, rapport från Irakiska Kurdistan” på Natur & Kultur och med dess ägare Märta Hansson som ivrig sponsor. Han medverkade även till bildandet av Svenska kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter 1989

samt var aktiv tillskyndare till bildandet av Kurdiska biblioteket 1997 och ledamot av dess vänförening.

Engagemanget för kurderna behöll Olof livet igenom. Men engagemanget sträckte sig också till den indiska minoriteten i Östafrika och inte minst till kampen mot apartheid i Sydafrika samt förde honom till styrelsen för Etnografiska museets vänförening, där han var aktiv ordförande under 1980-talet.

Alltid aktiv, iderik och optimistisk tog Olof sig an nästa projekt; etablerandet av International federation for science (IFS), en stiftelse som ännu består, till stöd för grundforskning i tredje världen. Men Olofs tid räckte också till för ”det lilla livet” som han skildrade i en biografi över sin farmor Lina Jonn, framstående kvinnlig fotografipionjär.

Om någon förtjänat epitetet ”en sann humanist” så var det Olof G. Han föll inte alltid den formella makten på läppen men han slöt sina minsta bröder i sin famn. Så belönades han också av såväl av den Humanistiska föreningen som av det kurdiska självstyret i Irak.

Vi saknar honom oerhört i denna nya, bistra tid.

Thomas Hammarberg,
Maria Leissner, Anne Murray,
Jan Axel Nordlander,
Omar Sheikmouss

*Till minne: Olof G Tandberg
Förre utlandssekreteraren vid Kungliga
Vetenskapsakademien, fil lic Olof G
Tandberg, Stockholm, har som tidigare
meddelats avlidit 92 år gammal.*

*Han efterlämnar sin hustru Ulla, född von
Friesendorff, samt barnen Johan, Ebba och
Axel med familjer.*

Olof har betytt mer för mig än de flesta människor jag mött. Som Svenska Unescorådets generalsekreterare föreslog han mig 1964 till ett ungdomsledarstipendium från Unesco. Det förde mig via Grekland till Östafrika, Indien och Pakistan. Lärdomarna från den resan har präglat min livssyn. Vid min hemkomst våren 1965 anställde han mig vid Unescorådet.

Olofs vänfasthet, ordhållighet, idériakedom, generositet, rättvisepatos, internationella engagemang och skämtlynne smittade av sig. Några av hans vänner världen över blev även mina. De delade hans strävan att ge människor makt över sina liv och leva i frihet. Sándor Maller, hans kollega i det då kommunistiska Budapest,

Richard Guston, utrikeskorrespondent i Paris, Ali Yusuf Eraj i Nairobi, ordförande i Kenyas läkarförbund.

1981, året efter att Etnografiska museets nya byggnad invigts med Bengt Danielsson som chef, etnograf känd från Kontiki expeditionen, valdes Olof till museets vänförenings ordförande. Det blev sex år av glada upptåg och ovanliga program. Femton år senare, på Olofs initiativ, blev jag ordförande.

Olofs engagemang omfattade många minoriteter och förtryckta. Ett axplock ur hans olika verk: ensam eller med andra skrev han om rasfrågan i Sydafrika, kriget i irakiska Kurdistan, indiernas roll i Afrikas ekonomiska utveckling

och i ”Jordens förtryckta” om etniska minoriteter i världen.

Trots detta vida fält av intressen förblev familjen viktigast. Hustrun Ulla och barnen Johan, Ebba och Axel. I en av sina sista böcker skrev han kärleksfullt om sin farmor, Lina John, en känd fotograf på sin tid. Ulla fanns

ständigt vid hans sida och gav honom gärna möjlighet till skämt.

Denne internationalist glömde aldrig sin hembygd. Hans brev slutade ofta: Borta bra men Boste bäst.

Karl-Gunnar Lidström

Olof G Tandberg

Förre utlandssekreteraren vid Kungliga Vetenskapsakademien, fil lic Olof G Tandberg, Stockholm, har som tidigare meddelats avlidit 92 år gammal. Han efterlämnar sin hustru Ulla, född von Friesendorff, samt barnen Johan, Ebba och Axel med familjer.

● Olof har betytt mer för mig än de flesta människor jag mött. Som Svenska Uneskorådets generalsekreterare föreslog han mig 1964 till ett ungdomsledarstipendium från Unesco. Det förde mig via Grekland till Östafrika, Indien och Pakistan. Lärdomarna från den resan har präglat min livssyn.

Vid min hemkomst våren 1965 anställde han mig vid Uneskorådet.

Olofs värfasthet, ordhållighet, idérikedom, generositet, rättvisepatos, internationella engagemang och skämtlygne smittade av sig. Några av hans vänner världen över blev även mina. De delade hans strävan att ge människor makt över sina liv och leva i frihet. Sándor Mailer, hans kollega i det då

kommunistiska Budapest, Richard Guston, utrikeskorrespondent i Paris, Ali Yusuf Eraj i Nairobi, ordförande i Kenyas läkarförbund.

1981, året efter att Etnografiska museets nya byggnad invigts med Bengt Danielsson som chef, etnograf känd från Kon-Tiki expeditionen, valdes Olof till museets vänförenings ordförande. Det blev sex år av glada upptåg och ovanliga program. Femton år senare, på Olofs initiativ, blev jag ordförande.

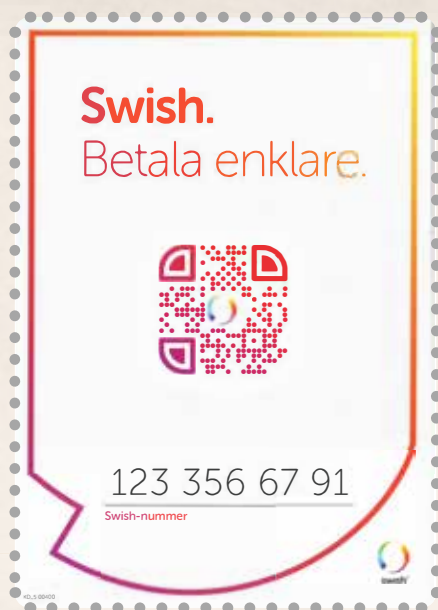
Olofs engagemang omfattade många minoriteter och förtryckta. Ett axplock ur hans olika verk: ensam eller med andra skrev han

om rasfrågan i Sydafrika, kriget i irakiska Kurdistan, indiernas roll i Afrikas ekonomiska utveckling och i ”Jordens förtryckta” om etniska minoriteter i världen.

Trots detta vida fält av intressen förblev familjen viktigast. Hustrun Ulla och barnen Johan, Ebba och Axel. I en av sina sista böcker skrev han kärleksfullt om sin farmor, Lina John, en känd fotograf på sin tid. Ulla fanns ständigt vid hans sida och gav honom gärna möjlighet till skämt.

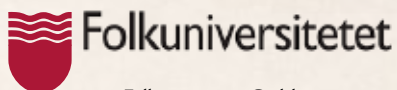
Denne internationalist glömde aldrig sin hembygd. Hans brev slutade ofta: Borta bra men Boste bäst.
Karl-Gunnar Lidström

DONATIONER
— VARA MED OCH BIDRA TILL BARNENS FRAMTID —
ALÛKARÎ
— TEVLÎ PÊŞEROJA ZAROKAN BIBIN —

TÊKILÎ / KONTAKTA OSS
Mjölmarstigen 1, 163 41 Spånga,
Stockholm, Sweden
E-mail: info@stiftelsenkan.com

Hevkarên me / Våra samarbetsparner

Folkuniversitetet Gävleborg
Drottninggatan 10, 803 20 Gävle

BOTKYRKA-SALEM
ABF Botkyrka-Salem
Hallunda